

DAUG PASIEKTA, BET PASILIKTA IR ATEIČIAI

Jspūdžiai ir mintys
po šokių šventės

Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kanados Trečioji lietuvių tautinių šokių šventė jau praeitis. Tegu dar tik labai artima praėjusi. Šokėjai iš įprasto dar beveik kasdien krūptelia, lyg būtų pamiršę nubėgti į grupės repetitijas. Žiūrovų akyse dar vis lyg rūglių laukas banguoja beveik neaprepiamos šokėjų varšos, o ausyse skamba maršų ir šokių taktas.

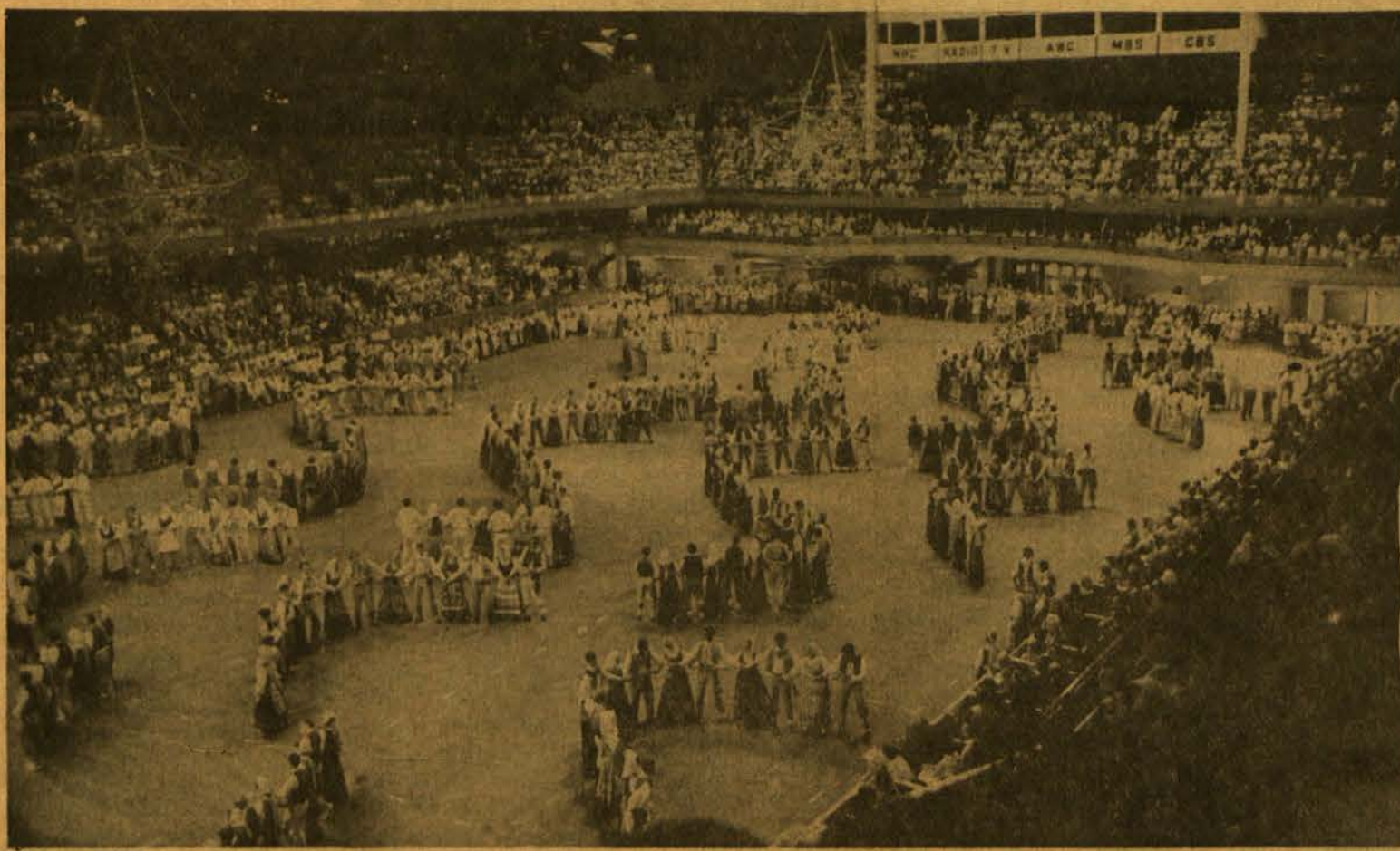
Ko visuomenė iš mūsų šokių šventės laukė ir ko tikėjosi, mažai suklustume, sakydami, kad visa tai ji gavo kone šimtu procentų. Žvelgiant į didžiulę Chicago amfiteatro erdvę, užtvindytą darnios šokėjų ir žiūrovų masės, kiekvieno širdį užledavo nuotaika, kurią, gal būt, tiksliausiai reikėtų išreikšti šitokių credo: *Mea čia esame — ir mūsų meilės objektas yra Lietuva!* Kirtis šiame sakinyje dedamas ant esame. Esame kelios kartos: senieji, viduriniai, karta, jaunimas ir patys mažieji. Visi lietuviškam reikalui neabejingi, visi su savo įnašu, su savo duokle. O tai liudija, kad mes ne tik šiandien esame, bet dar ir būsim.

Aplamai, apmąstant tik ką praėjusią šventę detaliau, mintis ilgėliau stabtelėja prie visos eilės faktų, kuriuos reikėtų vienaip ar kitaip vertinti, darant ir tam tikras išvadas, naudingas, gal būt, ir ateičiai.

Lig šiol mums vis nesisekdamas tokių masinio pobūdžio lietuviškuosius susibūrimus bent kiek tobuliau techniškai apipavidalinti, ypač turint galvoj programai skirtą laiką. Ir dainų, ir šokių šventės, ir kultūros kongresai kartais tiesiog paskėsda vo ir prigerdavo nesibaigiančių ir ne taip jau reikalingų kalbų jūroje. Iškilnių dalyviuose ir programų atlikėjuose vis jausdavome tam tikrą pasimetimą, bereikalingą lakstymą, tiesiog nežinojimą kur, kaip, kada ir t. t. Tokie faktai mums jau buvo kone "praplovę smegenis" ta prasme, jog ėmėme tikėti, kad organizuotumo trūkumas

Šiame numery:

- Kas slypi lietuviškajame šokyje,
- Daug pasiekta, bet pasilikta ir ateičiai.
- Lietuvių poezijos skerspūvis.
- Ar menas yra bejėgis?
- Kuo grindžiamas struktūralizmas?
- K. Almenas linksminasi ir palieka Sudaną.
- Dvasinės kultūros enciklopedija.
- Jurgio Kasakaičio nuotraukų paroda.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

Bangų bangom rieda šokėjų virtinės Chicago amfiteatre...

Nuotrauka V. Noreikos

yra beveik mūsų tautinis bruožas. Šį kartą įvyko kiek kitaip. Šventėje maišaties buvo kur kas mažiau. Oficialiame šventės atidaryme buvo išlaikytas kalbėtojų skaičius ir kalbų ilgumo saikas. O tai įprastose mūsų aplinkose jau yra didelė naujiena, griauanti įsikalbėtą nuomonę, kad esame nepagydomai alergiški kondensuotam organizuotumui. Šį kartą pasistumdėjimas gerąja kryptimi yra neabejotinas kreditas šventės organizaciniam komitetui. Žinoma, nepatogu ir beveik neįmanoma kvies tiesiems svečiams griežtai nustatyti kalbėjimo laiką. Bet kiek tai priklausė nuo šventės vadovų, niekur jie patys publikos nevargino, todėl ir šventės susirinkusiems oficialioji iškilmės atidarymo dalis bene pirmą kartą mūsųose mirtinai neprailgo.

Akin krito ir skoningas bei saikingas salės dekoravimas, atliktas dail. Adolfo Valeškos. Praeityje ir šioje srityje mums ne visada taip gerai pavykdavo. Ne kartą mūsųose tokiomis ir panašiomis progomis salės būdavo išdekoruojamos gana atkiština, rimto dėmesio ir tai nekreipiant, pertempiant spalvas, kompozicijas neišbalansuojant, net pigiai erdvę perkraujant nereikalingu balastu. Šį kartą ir čia atsitiko kitaip. Estradiname amfiteatro gale, visa balkono briauna lyg juosta nusidriekusi Lietuvos miestų herbai, neišsiskirdami per daug iš visumos, sudarė gana estetišką ir kompaktišką įspūdį. Dar didesnį iškilmingumą ir puošnumą ypač pabrėžė svaiginančioje amfiteatro erdvėje pakabinti du milžiniški, sakykime, sietynai — lietuviškosios Kalėdų eglutės šiaudinuku kūrybinga formų ir spalvų imitacija. Šiame salės papuošime nebuvo nieko pretenzingai spalvomis ir forma rėkiančio, visa buvo iškilmingai skoninga ir kukli, kokio pobūdžio ir yra lietuviškasis folkloras — taigi ir mūsų liaudies šokiai.

Kita maloni naujiena buvo pritarimas choro daina kai kuriems atliekantiems šokiams. Tai buvo puiki priemonė, balsi-

ne prasme įvairinant šokių programą. Ji plėstina bei palaikytina panašiais atvejais ir ateityje. Naujų ir rečiau lig šiol matytų šokių įvedimas šventėn (Pakeltkojis ir kt.) buvo didelis programos planuotojų laimėjimas. Planuotojai savo išmonę pademonstravo ir 18-kos šokių grėsmingą monotonią nugalėdami jų figūrų keitimu. Šokėjai kartais pabirdavo po visą areną beveik chaotiškai mirgėdami, bet tik tam, kad kone stebukliu, nespėjant akims net sugriebti, susiformuotų milžiniškos šokio figūrinės kompozicijos, kaip, sakysim, malūne. Su prantama, šitai stilizuojama šokį vienaip vertins gryo autentiškumo ieškas šimtaprocentinis folkloristas, kitaip ellinis žiūrovas, atėjęs iškilmen vien tik ieškodamas gražios lankos akims pasiganyti. Šiaip ar taip, rasti balansą tarp autentiškumo ir stilizacijos dar vis bus nemažas galvosūkis ir ateityje, sekančias šokių šventes ruošiant.

Žiūrint į perpildytas šokėjais Chicago amfiteatro grindis, buvo jaučiama aiški rengėjų pastanga — kiek galima daugiau išvesti šokėjų šokiui tuo pačiu

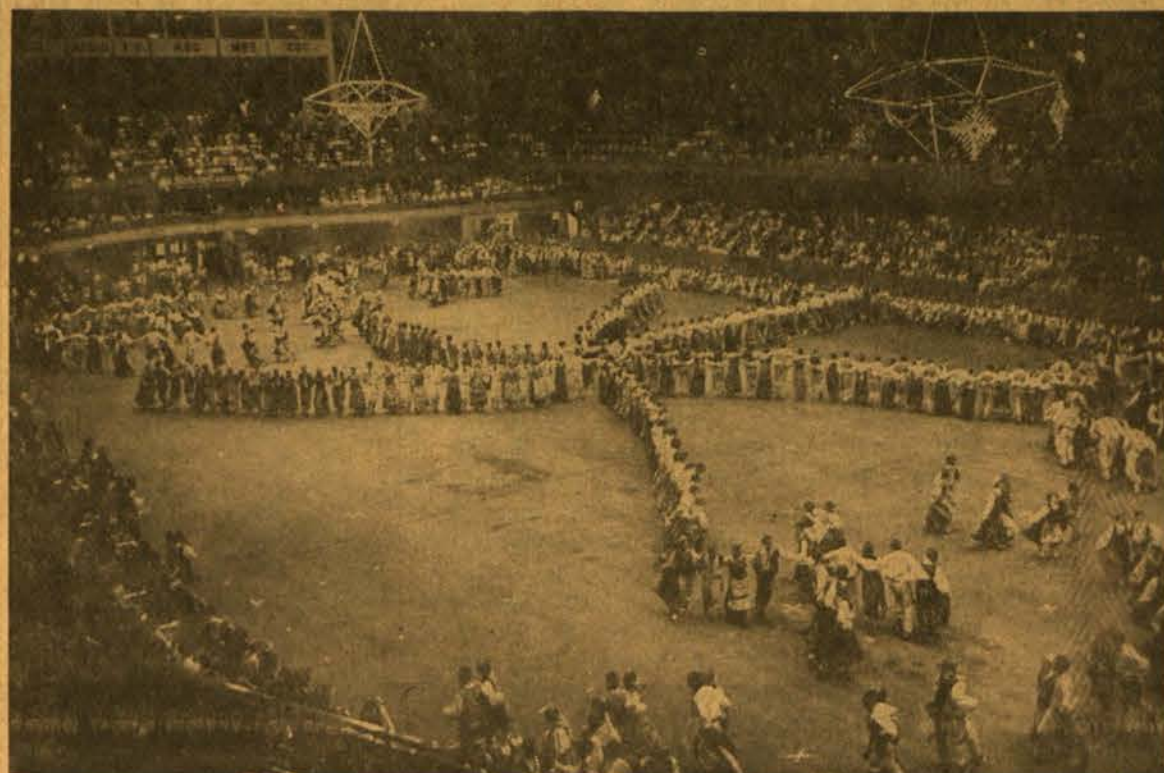
metu, imponuojant žiūrovui gausumu. Žinoma, žiūrovui gausumas tikrai imponuoja. Bet per visą programą rodomas gausumas gali savyje slėpti ir monotoniškos grėsmės. Pagaliau kiekvieną kartą ligi pat publikos užtvendę šokėjais salę praranda šokio, kaip gyvojo paveikslą, kad ir mažesnį šokėjų skaičių ir duodant jiems tuščios erdvės įreminimą, būtų dar labiau įvairintas bendrasis programos paveikslas.

Muzikinė šokio palyda tokių masinių švenčių proga, kaip anksčiau mūsų laikraščiai duotame interviu pažymėjo muz. Jonas Zdanis, nelengvai yra sprendžiama dėl salės milžiniško dydžio ir pasitaikančių grynai mikrofoninių nesklaidumų. Šitai keletą kartų buvo jaučiama ir šiomet. Pagaliau negalima ir norėti tik viena repeticija tobulai pripratinti šokėjus prie simfoninio orkestro muzikos. Vis dėlto ir neįprastam orkestrui grojant, šokiai buvo sušokti taip, kad reikia tik stebėtis. Aišku, mūsųose vis dar ga-

lės būti įvairių kalbų, svarstant simfoninio orkestro, akordeonų ir grynai tautinių instrumentų palydą masinei šokių šventei. Tebūna pasiliktas šitas svarstymas ateičiai. Tačiau jau ir iš anksto būtų galima abejoti, ar grynai kanklių, skudučių ir kitokių birbinių orkestras savo pasiekty, ar palengvintų šokėjų grindų plote, kai įvairių tautinių instrumentų balsingumas daugiau yra pritaikytas kaimo seklyčios ar kiemo vejose erdvė. Didžiai abejojant taipgi akordeonų tinkamumu, tur būt, ir ateityje šią problemą spręsimė panašiai kaip ir šį kartą, nemydami tačiau, kad visos įmanomos tobulumo ir įvairumo viršūnės jau pasiektos.

Smagiai publiką nuteikė ir specialiai šokių šventei parašytieji du maršai. Broniaus Budriūno spalvingas ir melodingas maršas, grotas šventės pradžioje, šokėjų grupėms įgyjuojant, buvo nustelbtas vis pratrūksančių publikos plojimų. Ir todėl išties maršą išgirsti buvo tiesiog neįmanoma. Bet sunku ir norėti, kad pradinio entuziaz-

(Nukelta į 2 psl.)

Sukasi didieji malūno sparnai...

Nuotrauka V. Noreikos

Kertinė Parastė

KAS SLYPI LIETUVIŠKAJAME ŠOKYJE?

Santrauka kun. Stasio Ylos pamokslu Marquette Parko bažnyčioje III tautinių šokių šventėje

Krikščioniškoje galvosenoje ryškiai skiriamos dvi sritys — sakralinė ir pasaulietinė. Pastarajai priklauso daugelis kultūros dalykų, tarp jų ir šokiai, nors pati kultūra laikoma išvestine sąvoka iš kulto. Šokis yra skirtas džiaugsmui, žaismui, pramogai, pasismaginimui, dėl to niekas jame neieško Dievo garbės, niekas jos nepasigenda ir niekam neatina į galvą mintis, jog šokis galėtų verstis malda.

Išaugę tokioj galvosenoj, mes esame gana jautrūs tokiems šių dienų eksperimentams, kurie į pašvęstąją kultūros sritį neša pasaulietinę muziką, jos instrumentus, bando įvesti net baletą. Nors šokis senose kultūrose buvo vartojamas šventovėse, dabar tai laikoma praėjusių dalyku. Tačiau dar matome šokius religinėse afrikiečių, Pacifiko salų, kai kuriose Azijos genčių apeigose ir tai siejame su primityvine jų religijos padėtimi.

Šokis yra iškritęs iš sakralinės plotmės, iš liturginių vyksmų, ir tai yra ryškus faktas krikščioniškos istorijoje. Bet ar jis yra iškritęs iš doriškos plotmės? Ar jis prarado visišką ryšį su religija, kai krikščioniškoj sampratoje Dievas yra viso gyvenimo ir visų jo apraiškų centre, kai Jis padėdamas visa, kas bent kiek slepia savyje gražaus, kilnaus, prasmingo?

Kokia yra mūsų tautinių šokių prasmė ir koks jų ryšys galėtų būti su religija? Mes nežinome, kaip toli siekia jų kilmė, kiek jų elementai susiliečia su buvusia primityvine mūsų religija, garbinusia gamtos apraiškas. Mes matome savo šokuose ryškia gamtos apraiškų ir žmogaus darbų imitaciją, kuri pereina į transformaciją ir transfigūraciją. Tokie mūsų šokiai, kaip linelis, audėjė, aštuonytis, malūnas, yra perkeistas, sudinamintas, susimbolintas žmogaus darbų pakartojimas. Panašiai perkeistas, susimbolintas, žmogaus buitį atliepias, yra žiogelių, oželių, blezdingėlių žaismas.

Transformacija ir transfigūracija yra ne tik meninės kūrybos elementas, bet ir religinio kulto, tad galėtume klausyti, kuris pradai — kūrybinis ar religinis, o gal abu kartu — veikė mūsų tautinių šokių išsivystymą? Be kitko, vertas dėmesio ir toks reiškinys, kad mūsų tautiniuose šokuose nėra pramoginio svaigulio, šėlsmo, siautulio, kaip, sakysim, žigonų, rusų, ispanų šokuose. Mūsų šokių judesius ženklina ritmiškas švelnumas, susikauptas, iškilmingumas, ori aristokratiška dinamika.

Neabejotina, kad mūsų šokiai savo išsivystyme sukaupė kur kas daugiau dalykų, negu juos būtų galima nūnai apčiuopti. Juose slypi ir mūsų vertybių pergyvenimas, ir esatinis skonis, ir tautinis temperamentas, kuris pačius šokius padaro skirtingus nuo kitų tautų ir leidžia mums patiemis juos pergyventi kaip savę išreiškimą.

Svetimieji mūsų šokuose randa tautinės mūsų kultūros originalumą, kuris juos žavi, arba bent domina. Savo šokiais mes prakalbame kitiems, kaip sau tauta — ne nauja, ne 50 metų sulaukusi. Šalia liaudies dainų ir liaudies dailės — tų dviejų mūsų senos kultūros ločių, liaudies — tautinis šokis yra pats iškalbingiausias liudininkas kuo ir kaip mes išsiskiriame iš kitų, kuo ir kaip mes ateinam praturtinti kitų tautų kultūrinius interesus.

Šokių festivaliai yra mūsų tautinės kultūros paradai sau ir svetimiesiems. Kartu yra tautinio ugdymo forma, kai gyvename tarp svetimųjų ir patys kartais išgyvename savo tautinės individualybės nuvertinimą. Šokių festivaliai yra sutelktinė proga tobulinti pačius mūsų šokius, juos geriau atliekant, ir pačius šokėjus bei žiūrovus. Tobulinamas šokio judesys, kaip ir žmogaus elgesys, įkvepia, uždega savo grožėjančią jėgą. Tobulindami savo judesius, šokėjai labiau juos sudvasina, sudinamina, duoda naujų spalvų, naujos gyvybės. Štai kada ir kaip ateina šokyje ir per šokį nauja transformacija — iš vienos pusės kūrybinė, iš antros asmeninė moralinė. Šokis pasidaro iškalbesnis, trauklesnis, kas kartą naujas, kaip neatspėjamai prasižvelgi naujos tobulybės pakopa. Žiūrovai tokiais momentais pagauna žaibiškom plojimų reakcijom, lyg būtų užburti nelauktos pergyvenimų bangos. Tada šokį gali kartoti ir pakartotinai žiūrėti, ir jis niekad nenusibos, kaip nenusibosta pianistui ir klausytojui Mozartas, Beethovenas, Bachas.

Kai šokis virsta įkvėpimu šokėjui ir žiūrovui, kai jis pakelia žmogų iš kasdienybės ir prakalba neaptariamu grožiu bei gėriu, tada mes galime klausyti, ko gi jam trūksta priartėti prie naujos — aukščiausios transformacijos, kurioje jis galėtų tapti malda — tuo dialogu su Dievu, kuris išsiskleidžia ne tik žodžiais, bet ir bežodžiu pergyvenimu?

Gal ne visi šokėjai iš pusantro tūkstančio bus pasirengę ar nusiteikę tokiai religinei transformacijai. Bet tiek darbo ir aukos sudėję, šokėjai ir šokių mokytojai, labiau, negu žiūrovai supras, jog tobulybės menuose prašyte prašosi aukuro, ant kurio galėtų sudėti, kaip Čiurlionis savo "Aukuro", kūrybinį rezultatą.

LIETUVIŲ POEZIJOS SKERSPIŪVIS

Aldonos Eretaitės ir Leono Barausko rečitalis Chicagoje

K. PRIESPYLIS

Pastaraisiais metais atsitiko beveik nelauktas, išeivijos sąlygose vargiai jau besitikėtas dalykas: žmonės susidomėjo literatūros vakarais. Pradžią šio šviesaus reiškinio akivaizdžiai buvo pastebėta Jaunimo metais Dainavos stovykloje, kada viso laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo atstovai sausakimšai susirinko salėn ir atidžiai, o taipgi entuziastingai priėmė mūsų rašytojų kūrybą, skaitomą pačių autorių: Aisčio, Vaičiulio, Pūkelevičiūtės, Bogutaitės, Barono, Bradūno. Po to atskiros lietuvių kolonijos pradėjo kvies-
tis lietuvių rašytojus į rengiamus literatūros vakarus, nesibaigiant net tokių nuotolių kaip Chicago - Los Angeles. Dar daugiau, nepabijota net viso vakaro skirti vienam kūrui rašytojui. Ir šitokia užmojui įgyvendinti nereikėjo net pačių didžiųjų mūsų kolonijų. Sakysim, visam vakarui savo kūrybą skaityti Joną Aistį parsiskraidino, palyginti, gana kukli Rochesterio lietuvių kolonija. Ir džiugu, kad tokiomis progomis publikos visur netrūko. Gi praėjusių metų Kultūros kongreso literatūros vakare Jaunimo centre didžioji salė Chicagoje, jau nebesutalpinanti norinčių patekti salėn antplūdžio. Panašiai atsitiko ir šį kartą: tautinių šokių šventės proga ten pat (liepos 5 d.) rengtas viešnios iš Vokietijos, akt. Aldonos Eretaitės ir aktorius Leono Barausko lietuvių poezijos rečitalis buvo perpildytas klausytojais. Visa tai turint prieš akis, tenka tik nuosirdžiai pasidžiaugti rodomu dėmesiu savai literatūrai. Tad reikia ir toliau iš paskutiniųjų palaikyti vėl atsiviežinusią literatūros vakarų tradiciją, o čikagiečiams jau dabar pravartu atsiminti, kad Jaunimo centre, Chicagoje, Joną Aistį poezijos vakaras (pačiam autoriui dalyvaujant ir skaitant savo poeziją) šatrijos yra rengiamas š. m. lapkričio 2 d.

Grįžtant prie Eretaitės ir Barausko rečitalio, tenka dar pabrėžti ir būdingą jo bruožą: vakaras buvo skirtas išimtinai vien poezijai. Sunku beatminti, ar kada aplamai buvo niekam kitam, o vien tik jai tiek laiko literatūros vakarų tradicijoje paskirta. Rengėjams truputį reikėjo nugalėti ir rizikos baimę: ar prisirinkęs pakankamai klausytojų vien tik poezijai? Baimė nepasitvirtino. Čikagiečiai ir šokių šventės suvažiavę svečiai parodė nemenką kultūrinį subrendimą, ir literatūros rečitalį ranka nenumodami. Duok, Dieve, kad tai nebūtų tik atsitiktinis reiškinys, kad kiekvienas bet kurioje kolonijoje rengiamas literatūros vakaras neliktų tyruose šaukiančiųjų balsu, kad mūsų rašytojai tokiomis progomis gautų bent moralinį honorarą už visas jėgas išsemiančią kūrybą, kad domėjimasis literatūros vakarais persimstų ir į aplamai domėjimasis knyga, ir jų būtų išperkamas bent dvigubai didesnis tiražas.

Pats Eretaitės ir Barausko rečitalis buvo įdomus ir tuo, kad jame stambiais kirčiais atidengtas lyg ir mūsų visos poezijos skerspiūvis: nuo Donelaičio iki Algimanto Mackaus.

Rečitalį pradėjo Leonas Barauskas, deklamodamas Henriko Radausko eilėraštį "Žodis", kuris, kaip motlo, tiko ir

visai tolimesnei programai:

Jie kirviu sukapojo žodį,
Užrakino vario raktu,
O jis mūro akmenį skrodė
Nemirtingo žingsnio taktu.

Aldonos Eretaitės pateikta pagrindinė rečitalio dalis apgaubė mūsų poezijos raidos laikotarpį nuo Donelaičio iki Brazdžio. Aktorės skaitymas pasižymėjo ryškia dinamika, balso ir frazės nenuobodžia moduliacija ir tiksliai suplanuota visos programos kompozicija. ka-

Aldona Eretaitė poezijos rečitalyje skaito Donelaitį. Nuotr. V. Noreikos

Poezijos rečitalio publikos dalis Jaunimo centro didžiojoje salėje. Nuotr. A. Gulbinsko

DAUG PASIEKTA, BET PASILIKTA IR ATEIČIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

mo pagauti žiūrovai čia nuo plojimų susilaikytų, santūriai valdytų savo jausmus, ir vien tik nebyliai stebėtų įžygiuojančius šokėjus, visai jiems neplodami. Pabaigoje, šokėjams išžygiuojant, buvo grojamas Br. Jonušo šventei sukurta maršas. Jį pasekti buvo kur kas lengviau. Po dviejų valandų programos, žiūrovams ir delnai nuo plojimų, matyt, buvo paskaudę: plojimai baigminio maršo jau nenustebė. Br. Jonušas, kaip maršų kūrėjas, mūsų turi niekam kitam neužleidžiamą vietą. Ir šį kartą jis tai puikiai pademonstravo savo naujoju kūriniu, ir orkestro maršišku valdymu.

Negerai, kad programoje iš-

Poezijos rečitaliui pasibaigus, aktorė Aldona Eretaitė apdovanojama gėlių puokštelėmis. Iš kairės į dešinę: A. Barauskė įteikia gėles meno draugijos šatrijos vardu, V. Kleiza — tautinių šokių šventės organizacinis komiteto vardu, centre — aktorė Aldona Eretaitė, dešiniau — rečitalio programos vedėja stud. Elena Bradūnaitė. Nuotr. A. Gulbinsko

da po įtampinio teksto publikai pailsėti būdavo pažeriama ir lengvų humoristinių posmų. Dinamiškam savo skaitymo būdžiui aktorė, matyt, sąmoningai buvo pasirinkusi tuos mūsų poezijos gabalus kurie yra taipgi atauti įvykio, strofos ar žodžio dinamizmu.

Pradžią padaryta su Donelaičiu. Labai gerai, kad autorė čia nerečitalavo visų ir visur deklamuojamos "Pavasario linksmybių" pradžios ir kitų įprastinių "Metų" ištraukų, bet pasirinko mažiau populiarią "Rudenio gėrybių" vietą — vestuvių puotą. Ištraukoje tiek spalvingumu, tiek kaleidoskopiškai besikeičiančių masinių scenų ir besivašinančių būrų portretų, kad aktorė tuoj publika "turėjo savo rankose" ir jau iki pabaigos jos nepaleido. Savotiškai įdomu buvo klausyti ir visų taip mėgiamos deklamuoti Maironio baladės "Jūratė ir Kastytis". Mūsųose vis buvo įprasta ją pateikti labiau romantiškoje interpretacijos skalėje, viską nuda-

žant, sakykime, mėlyna ilgesio šviesa. Eretaitė "Jūratę ir Kastytį" rečitalavo savaip: labiau pabrėždama jūros ir žmogaus dviesios bei meilės dinamiškumą ir koregavusi tragišką jų finalą. Eretaitės "Jūratėje ir Kastytyje" mes pamatėme (ir patys maloniai nustebome), kaip mūsų Maironis yra turtlingas ir kaip jo kūryba vis iš naujo gali sublizgėti net rečitalavimo interpretacijos įvairumu.

Aktorė gražiai prikėlė, tarp ano laikotarpio didžiųjų dažnai lyg ir primirštą, Adomo Jakšto poeziją. "Kai du stov, višados", be kita ko, dar sudarė savotišką lygiagrečią vienam su Ant. Gustaičiu, kai tuoj pat buvo paskaityta ir gustaitiška šio eilėraščio parodija, liečianti čionykštį mūsų gyvenimą. Putnui aktorė didesnio dėmesio lyg ir pagallėjo, pasitenkindama tik ankstesniaja romantiškąja jo kūryba — jo "Debesėlu". Išpūdis būtų buvęs kur kas didesnis ir klausytojų labiau už širdies griebiantis, jei vakarų būtų pa-

sirinktas Putinas iš paties pasakytinio ir tragiškojo jo kūrybos laikotarpio.

Savąją vakaro dalį Eretaitė baigė, skaitydama Aistį ir Brazdžio. Ypač publiką jaudino (buvo matyti iš asarotų akių) Aisčio "Mater Dolorosa", aktorės perteikta taipgi su kvapą užimančiu įsijautimu. O pati aukščiausia jos rečitalio viršūnė neabejotinai buvo trumputis Brazdžio dvišposmis "Tavęs nebūsi". Aštuonių eilučių eilėraštyje keturios eilutės čia baigia si frazė "tavęs nebūsi". Ir reikėjo tik grožėtis, kaip Eretaitė kiekvieną kartą šią frazę pakartojo vis kitokioje interpretacijoje, drauge visą eilėraščių sulydama tarsi į kelių atsikvėpimų gilią atsūdesėjimą.

Antroji rečitalio dalis buvo skirta jau moderniajai mūsų poezijai. Ją deklamavo aktorius Leonas Barauskas. Jo deklamavimas buvo visai kitoks, negu Eretaitės. Ir šitai labai pajavirino viso vakaro poezijos srovę. Kiek Eretaitės interpretacija riedėjo dinamiškais suoliais, lyg ir krūpčiodama ties neišmatuojamomis mūsų poezijos bedugnėmis, tiek Barausko žodis skambėjo lygiu, klasiškai aiš-

Rez. Tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą, jei neatliepia, skambinti HU 8-2222

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS PRITAİKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadienis 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami su siurinu.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076.

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PR 8-1717
Rez. 3241 West 60th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 2, trečiadienis uždaryta. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-dos ir California Val.: kasdien nuo 8-3 val. vak. Šeštadienį, 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 388-2938

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktadienį 1-3 trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradienis, penktadienis 2-9 v., šeštadienis 10-11 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

kiu, skaidrios rudeninės vėsos aidu. Aktoriaus talentas įrodė, kad ir pačios moderniausios mūsų poezijos (Algimanto Mackaus), jeigu ji tik meistriškai perteikiama, publika klausosi su įtemptu ir viską suprantančiu dėmesiu. Be Mackaus, Barauskas savai programai dar apšvietė dėmesio skyrė Vlodo Šlaito eilėraščiui ir Mačernio "Vizijoms". Slaitą deklamuojant, visada yra didelis pavojus tokio pobūdžio poeziją persaldinti, susentimentalinti. Barauskas šito klasiškai išvengė, pasilikdamas lygiam savajam ramumė. Mačernio "Seštoji vi-

(Nukelta į 5 psl.)

Aktorius Leonas Barauskas

Ant Rudoko kabineta perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W 51st Street
Tel. (GR 6-2400)
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., ketv. 9-12 val. Penkt. 2-5 ir šeštadienį 10-12 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-8960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akusherija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414. Rez. RE 7-8887
DR. B. GAIZONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusherija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1-8 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį 12-3 val. popiet.
Trečiadienį uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2226. Prospekt 8-8081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v. Šeštadienį nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-8022. Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 9 iki 9 v. v.; antr. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-8600. Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympe 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antr., ketvirtadienį ir penktadienį nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštadienį 12-3 val. p. p. trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympe 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-8 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį.
Šeštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
KODIRIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakar. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštadienį, 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telefonas: RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-8545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773; Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv., 8-8 val. antr., ir penkt. 1-4 val.
Pirmadienį tik susitarus
Atostogose nuo birž. 28 iki liepos 28 d.

Ofiso HE 4-1816. Rez. PR 6-9601
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadienį 9 v. v. — 2 v. p. p.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviški kalba
DR. FRANK PLECKAS, OPT
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Piktna akis Pritaiko akinius su "contact lenses"

Valandos pagal susitarimą
Uždaryta trečiadienį
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 2-9 val. p. p. Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue
Val. pirmad., antr., ketvirtadienį ir penktadienį 9 v. r. iki 9 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį 9 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINIS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: pirmad., antr., ketv. penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštadienį nuo 2-5 popiet.
Trečiadienį ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val. antradienį nuo 2-5 popiet. ketvirtadienį nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Rezid. telefonas: PR 9-6730

DR. ALDONA SIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAİKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4110
Rez. tel. GRasshili 6-8617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v. penktadienį 10-12 v. r. 2-8 v. vak. Šeštadienį 1-4 v. vak. Sekmad. ir trečiadienį uždaryta.
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., Trečiadienį ir penktadienį nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadienį 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 6-8199
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmadienį ligonius tik susitarus
Val.: 2-4 v. r. ir 6-8 v. vak. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta

Telefonas — GRasshili 6-2828
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 v. r. ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadienis 1 iki 4 val. Trečiadienis uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6648 So. Albany Ave.
Val. pirm., antr., ketv. 6-8 v. vak.; penkt. ir šeštadienį 2-4 popiet.
Kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3160
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3107 West 71st Street
Val.: 3 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141; Namų 626-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val. pirmad., antr., penktadienį, 1-4 ir 6-8 v. r. ketvirtadienį 6-8 v. vak. Šeštadienis 12-3 val. p. p.

AR MENAS YRA BEJĖGIS?

Abstrakčiojo meno ateitį spėlioja

PETRAS MELNIKAS

Neretai meno parodų kritikai, vertindami nedaiktinį, jokių objektų nevaizduojantį paveikslą susiduria su vienu gana svarbiu klausimu: ar nedaiktinis menas yra aukštesnės meninės vertės ir ar jis yra paskutiniu meno tikslu? Kartais randame ir teigimų, kad abstraktusis menas ateityje įsilies į naują, galingą daiktinį meną, todėl ir į šių dienų abstrakcijas reikėtų žiūrėti tik kaip į reikalingą, laikiną, formalinę studiją, lyg į pratimus. Šiandien tokie klausimai ir spėliojimai taikosi kartą š lyg ir nuvertinti populiarūs abstrakcijas ekspresijas, bet pagrindė jie yra vis dėlto svarbūs, nors dar ir sunkiai atsakomi klausimai. Apie abstrakcijas mene randame įvairių nuomonių. Jų argumentai meta kiek daugiau šviesos ir į patį abstraktyjį meną.

I. Edman (Arts and the Man, 1950), pavyzdžiui, sako: sunku tikėti, kad tapyba kada nors taptų vien abstrakčios spalvos ir formos rezultatu. Jis randa ir tam tikrų priežasčių, kodėl taip niekuomet neatsitiks. Jis rašo, kad paveikslas žmogaus atpažįstami objektai jau ir turi savo estetinę vertę, kai vien objekto atpažinimas sustabdo ir prirakina žiūrovą prie paveikslų. Aišku, tai gana svarbus estetiškas elementas — žaibiškas žiūrovo patraukimas ir jo sudominimas kurla nors jam gerai pažįstama forma (obuolys, galva, katė, medis ir t. t.). Šituo seniai naudojosi modernūs natūrmorto tapytojai. Bet jiems vis dėlto ne natūrmorto objektai, bet pats paveikslas atlikimas turi didesnės svarbos.

Vien daikto atpažinimas paveiksle, atrodytų, jo vertės nei kiek nepakelia. Jis ten yra dažnai tik dėl tam tikro „patogumo“. Moderniame natūrmorte kitas objektas galėtų jį lengvai pakeisti.

Esama ir abstraktaus meno „praeinamybės“ pranašų. „Aš tikiu galimybe, sako M. Jellert

(The Artist Vision, 58), kad abstraktusis menas yra tikslas pats savyje, bet netikiu, kad tokia griežtai geometrinė meno fazė, kuria ir aš pats perėjau, galėtų būti galutinio meno rezultatu“. Tačiau jis tiki, kad abstraktusis menas yra reikalingas trampilas kitai meno fazei. Ši negriežta nuomonė, savaime aišku, yra patogiausia ir gal artimiausia tiesai. Bet, be geometrinio šandien yra dar ir kitų, vis naujų abstrakčių ekspresijų ir atrodo, kad žmogaus abstrakčiai fantazijai niekad nebūsis galo...

Tiems, kurie galvoja, kad gal teks sugrįžti prie priešabstrakcinio meno, P. Sartre (Essays in Aesthetics, 66) aiškina, kad menas yra praktikuojamas jau daugiau kaip 3000 metų; šimtai stilių ir tapybos būdų jau yra išmėginta „iki nusibodimo“. Išmėgintom technikom šandien galima pasiekti bet kokių rezultatų. Nenorint kristi į sėslumo periodą, bet atrasti ką nors naujo, yra reikalinga pradėti viską iš naujo. Jis galvoja, kad abstrakčiojo meno pagrindu ir glūdi ta „pradžia iš nulio“. Nors abstraktusis menas šandien jau yra gana toli pažengęs, bet jis vėl dažnai grįžta prie savo (1905 m.) pradmenų ir vėl iš naujo mėgina perspręsti pagrindinius klausimus: kas yra forma, spalva, linija, masė?

Kaip dažnai menininkas prie tu pradmenų turėtų sugrįžti? Nusibodus šiais, sakysime, „vaikų darželio pratimais“, ar jis privalėtų grįžti į meno pamokančią, moralinę ir žmonių apšviečiančią paskirtį?

W. H. Auden, priimdamas 1967 metų Amerikos Literatūros medali, lapkričio 30 d. pastebėjo, kad apie menininko rolę šiose srityse kalbant, yra perdedama ir iš jo per daug tikimasi, nes menas nėra visagalis. „Menas yra bejėgis“, sako W. H. Auden. Dantės, Šekspyro, Goethės, Ticiano, Mozarto ir Beethoveno me-

nas nei kiek nepakeitė Europos politinės ar socialinės istorijos. Jei jų nebūtų buvę, jis sako, nieko kitaip ir nebūtų įvykę. Menas yra padėjęs žmogui tik gyvenimo nemalonumus lengviau pakelti ir patį gyvenimą kiek pakiliau praleisti. Politiniame veiksmo ir gerame žurnalizme W. H. Auden mato didesnę galią, kaip meną!

Nematydamas menos rimtės nės jėgos (ir jos ten neįsiskodamas), W. H. Auden prileidžia, kad meno tikslas yra lakumas; vietoj politinių prakalbų, jis sako, tegul menas išranda ir „happening“! Atrodo, kaip bežiūrėtume, menininkas šandien atrodo savotišku objektu ir psichės paslapčių „fabrikatorium“. Jei dar norime meno vertę tikėti, Auden sako, privalome tikėti, kad toks menas vis dėlto gali būti sukurtas. Nors pasisekimo galimybės yra labai sunkios, menininkas neturėtų nieku kitu ir užsimti.

Šie paskutiniai žodžiai, kad ir pesimistiški, nušviečia prometejiškai ypač abstraktaus meno grynai estetinį, dirbtinį pasaulį ir jo menininkų subjektyvinius jausmus. Jų pasisekimo galimybės, kaip visi žinome, yra labai sunkios. Be to, kai paveiksle nei natūralistiškai nutapytas pasaulio kampelis, nei subjektyvus - abstraktus pasaulis šandien dar negali būti pavadintas „realiu“, abstraktusis menas, atrodo, kol kas gal ir yra vienintelis žmogaus dvasinio pasaulio galimybė; pavargusiam menininkui jo natūralistinėj didaktinėj socialinių tikslų klampynė — savotišku vieninteliu ar laikiniu „atodūsiu“.

*) Išskyrus gal kai kurį menkesnės vertės meną, kaip „Dėdės Tomo trobelė“, 18 ir 19 am. filosofinius ir kai kuriuos grožinius raštus.

—o—

● Rašytojo Vydūno raštų rinkinėlis jau išleistas okupuotoje Lietuvoje, pavadintas „Amžina ugnis“. Ji sudaro: „Prabočių ūgnėliai“, „Pasaulio gaisras“ ir „Amžina ugnis“. Vėdamąjį rašinį apie Vydūno kūrybą parašė J. Lankutis, pavadindamas jį „Vydūnas šandien“. 668 psl., 8,000 egz.

Nemuno vingiai

Nuotrauka Vyto Stanionio

VASARA

KAZYS BRADŪNAS

Pilnà kryžštamų aidu
Virpi, alsuoji, degi —
Mėnuo ir saulė baido
Sieloj, kaip upėj, muogi.

Aš nenoriu, nenoriu iširti,
Pavirsti žemėj dėme, —
Aš matau, aš liečiu mirtį
Pačiuame jos gražume.

Aš pridėtu degančią kaktą
Prie karsto lentos,
Ir girdžiu dundantį taktą
Širdies visai kitos.

Kieno mintys skverbias, kaip šaknyis,
Į grumstą gemalų puodą...
Jau jau valia pasiduoda,
Atsiveria akys...

O, kaip visa man aišku —
Būti ir mirti nebangui...
Mėnuo ir saulė vaikšto
Upėj, kaip sieloj, muogi.

KUO GRINDŽIAMAS STRUKTŪRALIZMAS?

Nauja antiegzistencinė filosofinė srovė Prancūzijoje

M. MATUKAS

Struktūralizmas, arba, kaip lietuviškai pavadintume, sąrangos filosofija, yra grynai prancūziškas produktas, nes, išskyrus čeką Hjemslervą ir amerikietį Jakobsoną, visi kiti yra prancūzai: filosofai M. Foucault, L. Althusser, kritikas R. Barthes, psichoanalitikas J. Lacan ir etnologas C. Levi-Strauss. Ši nauja filosofinė kryptis yra gana rimtas reikalas, kuris jau pradeda plisti ir kituose kraštuose. Londone Cambridge universitetas savo dėstomųjų dalykų tarpe yra įrašęs ir struktūralinę antropologiją. Vokietijoje tapo įsteigta mokykla struktūralistiniu metodu tyrinėti menai.

Ši naujausioji filosofinė srovė pajudėjo praėjusiais metais Pariziuje, kai buvo išspausdinta sunkiai suvokiama L. Foucault knyga „Les Mots et les Choses“ (Žodžiai ir dalykai). Knygai pasirodžius, autorius padarė kai kurių stulbinančių pareiškimų spaudai ir, tarp kitų dalykų, užatakavo ir filosofą egzistencialistą P. J. Sartre, pareikšdamas, jog jis esąs „paskutinis 19 š. filosofas“. Sartre'o pasiuntimu į muziejų, socialinių mokslų ir istorijos nuvertinimu bei paskelbta žmogaus mirties ištarne Foucaultas sukėlė malonius šurpulus prancūzų inteligentijoje. Sartre'o griežta reakcija tą audrą dar labiau pakurstė. Sartre'as pareiškė: „Struktūralistai, kurda mi naują ideologiją, siekia pastatyti paskutinįją kliūtį prieš marksizmą“.

Struktūralizmo metodinės mintys

Pagal Foucaultą, modernusis mintytojas nesirūpina nei doriniais klausimais, nei politiniais užsilaugavimais. Betikslis esąs dalykas ieškoti prasmės istorijoje, nes jos ten ir nėra. Humanizmas — vien apgaule, nes jis noris išspręsti problemas, kurių nepajėgia nė aptarti. Be to, 20 a. žmogus yra jau miręs, kaip ir

19 š. mirė Dievas; viso to išdava: jau ne tik filosofija, bet ir socialiniai mokslai tampa tik per einamųjų mokslų tarpiniu.

Struktūralizmo metodu ieškoma paslėptos taisyklės, slaptinio dėsnio, pabrėžiant skirtingą žmonių veiksmą: visuomeninę santvarką, ekonominį gyvenimą, meninę kūrybą, kalbą ir protavimą.

Struktūralistai bando nustatyti sistemai ribas, nepriklausomai nuo laiko faktoriaus; sistemai, kurią duotasis reiškinys tikty, ir santykio tarp įvairių reiškinų padarinius priklaustyti tai pačiai sąrangai, kuri įvyki sąlygoja. Paavyzdys: kalba ir šneka. Kalba — struktūra — dominuoja šnektai, nors kalbėtojas to ir nejaustų.

Skaityt „Les Mots et les Choses“ išryškėja, jog istorija neturi jokios reikšmės, kadangi mes esame įpratę matyti pažangą laiko ašyje, o Foucaultas ieško sąrangos paslėptos po paviršium. Įvykiai egzistuoja, bet jau daugiau nėra jokios istorijos, nes istorija neturinti jokios krypties. Mes, esą, neartėjame su žydais į Pažadėtąją Žemę, nė su Teilhardu de Chardinu prie Omegos taško ir mažiausiai artėjame prie Markso beklasinės visuo menės Rojaus.

Struktūralistai neigia laisvę. Žmogus, esą, ne tiek veikia, kiek yra veikiamas nesąmoningos struktūros jame. Bet čia ir kitur susiduriama su sunkumais, nes, jei žmoguje yra sąmoninė loginė sistema, kuri pasireiškia jo kalboje, tada visos klasinės filosofinės sistemos griūva. Nes tada mes negalime teigti, jog kalbėtojas yra sąmoningas, organizuotas „Aš“. Bet Foucaultas ir išvedžioja, jog filosofija nuėjo niekais ir jos paskirtis — dailintis tik mokslinių tyrinėjimų duomenimis. Tokiu būdu filosofas jau daugiau ir negali žmogui pamokslauti ar moralizuoti. Šiuo metu vienintelė galiojanti etika esanti „refleksuoti sąmo-

(Nukelta į 4 psl.)

IŠILGAI AFRIKOS

Kazys Almenas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

11. MERGAITE SU 50 KASYČIŲ IR 200 KM TANKETĖS PALYDOJE

Juba - Nimulė, 1968. IV. 31 — V. 7.

Norėjusi jau baigti rašyti apie tą Sudaną, taip pat kaip gale mėnesio, kurį ten praleidau, jau labai norėjusi kuo greičiau pasiekti sieną. Okupuoto krašto atmosfera lieka nemaloni, nežūrint, kiek ten malonių žmonių sutiktum. Įgrysta tie visur matomi automatai, įgrysta tas netikrumo jausmas, kuris, atrodo, yra persunkęs visą atmosferą.

Taip buvo Pietų Sudane, Visur, kur keliavau, buvo kareiviai. Jie lydėjo ir tą laivą Nilo aukštupių į Jubą. Nėgusiose prieplaukose laivą pasitikdavo vis daugiau kareivių. Fotografuoti, kad ir slapta, buvo kaip ir neįmanoma. Vienu kartu man buvo atimtas net pats aparatas ir sugadintas filmas.

Gaila. Kraštas ten egzotiškas. Nuo Stanley ir Livingstono laikų Baltojo Nilo pelkės, be abejo, nepasikeitė. Žmonės dar vaikšto visai nuogi. Jie susigrūdavo prieplaukoje, laivui sustojus, o kareiviai juos plakė būžais, kad anie atsitrauktų toliau.

Jubą pasiekėme po šešių dienų kelionės. Tai Ekvatorinės provincijos sostinė, panašaus dydžio ir išvaizdos kaip Malakal. Nilo

pelkės čia pasibaigia, ir prasideda kalvos. Gražios apylinkės, gamta labai įvairi: vietomis aukšta savana, vietomis tiršti miškai. Didžiausias pastatas Juboje buvo kalėjimas. Naujosios (1962 m. baigtos) Jubos katedros sienose kulkų skylės buvo gana ryškios, lyg būtų tik vakar išmuštos. Daug gėlių buvo Juboje. Stebėtinai didelių, stebėtinai ryškiom spalvom. Bet ir gėlėmis sunku uždegti kulkų paliktas žymes. Su laiku — gal? Bet šaudymas čia vyko prieš 3—4 metus, o lėtesniu tempu tebekartojamas ir dabar.

— Matai tuos vaikus turgaus aikštės gale? — rodė man vienas Bari genties jaunuolis. Buvo jau vakaras, ir kokia dvidešimt apdriskusių vaikų buvo susirinkę krūvon. — Jų tėvai, visi jų giminės buvo sušaudyti. Vaikai dabar neturi kur eiti...

Gėlėmis to neuždegti. Norėjusi kuo greičiausiai iš Jubos išvykti. Ir vėl man pasisekė. Pasirodė, jog ginkluotoji armijos gurguolė, kuri palaiko ryšį su pasienio postu Nimulė (200 km į pietus, prie Ugandos sienos) turėjo išvykti kelių dienų bėgyje. Tiksliai kada, tai karinė paslaptis, bet jau sekančią dieną tą paslaptį žinojo kiekviena turgaus boba. Gurguolė išvyksta gegužės 6 d. apie 7-tą valandą ryto. Tai vienintelis būdas vykti iš Jubos į pietus.

Pakelini į Jubą. Žmonės prie Baltojo Nilo kranto. Visos šios fotografijos darytos slapta.

Vakare prieš išvykstant, buvau impresionistiniam ūpe. Išsisas dvi dienas Juboje kalbėjau su vietiniais. Fantastiška, kaip sunku nustatyti, net apytikriai, kas įvyko šiame mieste paskutinių metų bėgyje. Baimė, vaizduotė, paskalos, noras dramatiizuoti — viskas persipina taip, jog atskirų siūly nė neišnarpliosi. 80, 400 ar 1,000 žmonių buvo sušaudyti Juboje, kai 1964 m. kariuomenė užėmė miestą? Visus šiuos skaičius, ir dar eilę kitų, girdėjau. Gal ne taip svarbus tas skaičius, svarbiau žaudymo motyvas. Trumpai, užėmus miestą, buvo sušaudyti (pagal galimybes) visi negrai, kurie būtų galėję suorganizuoti pasipriešinimą. Kitaip tarus — visa inteligentija, visi tie, kurie buvo bent kiek pramokytai.

Ir tai krašte, kuriame didžiūma žmonių yra beraščiai!

Šandieninė Afrika. Bet nesmerkim jos per greit. Sena tai taktika, ir ne Afrikos kontinente ji išrasta.

Buvau kažkaip pavargęs nuo tų visų skaičių, girdėtų žiaurumų, sunkumų ir bėdų. Norėjusi, atvirai kalbant, pasigerti ir išsimiegoti prieš tą rytdienos kelionę.

Pasisekė tai geriau, kaip kad buvo galima tikėtis.

Beeinant Jubos gatve, staiga šalia pristojė mašina. Moteris, sėdinti šalia tamsiaodžio šiaurės arabo vairuotojo, buvo balta. Paaiškėjo, kad moters dėka ir buvo ta mašina sustabdyta. Kaip ji man sakė vėliau, esu trečiasis prakelaujantis europietis Juboje paskutinių 4 metų bėgyje. Vyras manęs paklausė, ar galėtu man padėti. „Na, — sakau, — nebent jūs žinote, kur galima gauti ką stipresnio išgerti.“ „Niekio nėra paprastesnio, — atšauja vairuotojas, — štai, važiojame namo su dviem (tarp kitko, Sudaną uždraustom) naminio arako bonkom. Prašom būti mūsų svečiu.“

Nesibranginau.

Pasirodė, jis jau apie mane žinojo. Iš tiesų, visai nesistebėtina, nes buvo kažkokio provincijos biuro direktorius, studijavęs Anglijoje, parsivežęs baltąją žmogą. Jo pa-

ties žodžiais, jis iš pašaukimo poetas, rašytojas ir dailininkas, bet dabarties, štai, atsisustas į Pietus valdininkauti. Ach, žiaurus likime!

Namas, savaime aišku, didelis, ūksmingo sodo pavėsyje. Vidaus įrengimas (balta žmona, visgi!) muša ryškiu Europos vidurinės klasės skoniu ir pretenzija. Sėdėjome patogiuose foteliuose aplink madingą žemą staliuką ir mes, vyrai, gerėme tą iš datulių gaminamą prakeiktai stiprų araką. Baltoji ponija gerė alų ir tai — iš litrinių bonkų. Valandos pokalbyje ji išgėrė dvi bonkas. Ir kai jai vyras iš virtuvės atnešė trečią, supėjau pro praverstas šaldytuvo duris pamatyti, jog jų ten stovi dar bent geras tuzinas.

Ką gi, nemanau, kad lengvas būtų gyvenimas vienai baltai moteriai Juboje. Net ir liuksusiniame name.

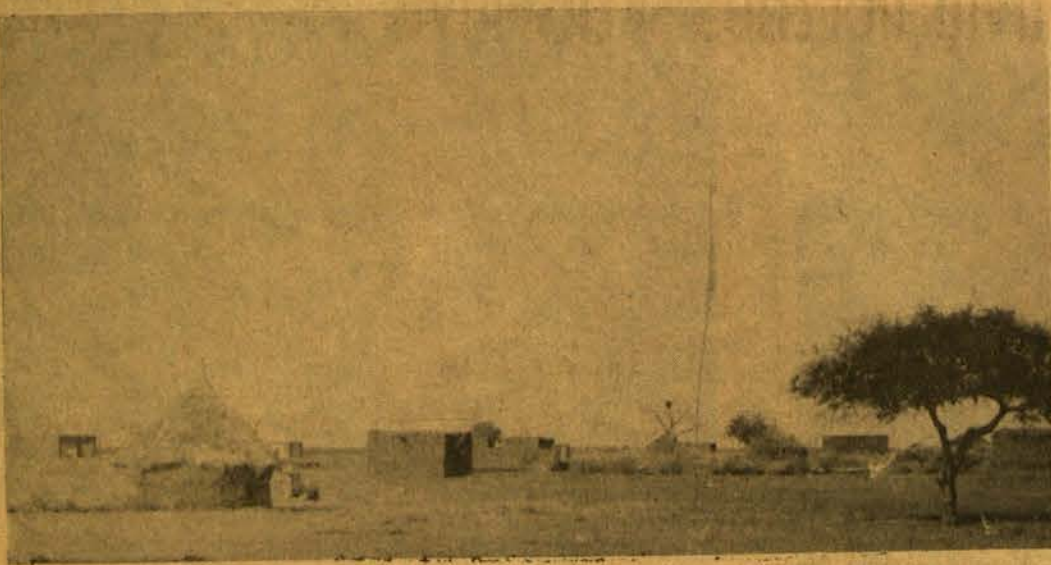

Baltasis Nilas. Visur juo plaukia augmenija, kartais ištisos augalų salos. Į dešinę nuo palmių matyti dievams paaukotas vietinių gyventojų vainikas.

Kaimelis Nilo pakrantėje netoli Jubos.

(Nukelta į 4 psl.)

Kaimelis tarp Reak ir Malakal: arabiško ir negriško stiliaus mišinys.

ISILGAI AFRIKOS

(Atkelta iš 3 psl.)

— Kai žmonės subėgo į bažnyčią, „jie“ įėjo su automatais, atrinko devynis, nusi- vedė ten prie tvoros ir sušaudė, — pasako- jo aukštas, sudžiūvęs vyras, kuris prižiū- rėjo didelę, dabar tik vieno vietinio kunigo apgyvendintą kieboniją.

— Ne, mes jau ketveri metai neįam į mokyklą, — paaiškino man keli sutikti jau- nuoliai. — „Jie“ uždarė mokyklą. Dabar mokyklose gyvena kareiviai...

O šį vakarą visi t'e „jie“ man mandagiai šypsojosi ir klausinėjo, ar labiau norėčiau arak'o ar skotiškos degtinės? Kažkoks pra- keiktas nerealumas yra visgi kiauurai per- sunkęs šį gyvenimą. Sakai sau: „Štai, tai jie įsakė šaudyti, ir tamsios rankos įvarė giles į automatų užraktus, ir rasoje iš įtam- pos prie sienos sustatytų žmonių kaktos. Ir trenkė šūviai. Ar girdimas šūvis, kuris su- varo tau kulka į krūtinę? Gal tas perskro- džiantis švino smūgis visai nustelbia šūvio trenksmą?!

Aš atsisilošiu pintoje kėdėje, šypsausi „jiems“ ir geriu araką. (Su ledu!) Tropinė naktis tūno už to santūriai apviesto sodo rato, šešėliuose tarnauti pasirošę baltai mundiruoti tarnai. Užkandžiai ir gėrimas — pagal pasirinkimą. Kažkoks ūbaujantis paukštis nenurimsta šešėliuose susilėju- siose sodo medžių viršūnėse. Zyzia keli iš- likę uodai, kurių nenudobė dar ore tebe- užnodžiasis SheloX dujos.

Romantika!

Apie dešimtą atėjo ir merginos. Žmonos ne veltui patiekamos vis dėlto namuose. Jos buvo visos vietinės mergaitės. Kelios liek- nos ir aukštos Dinka genties, daugumas — žemesnės Bari ir Mori genties. Pastarosios savo plaukus mėgsta supinti į bent 50 smul- kių, žvilgančių, juodų kasyčių. Jaunos mer- ginos. Tarp 16 ir gal 21 metų. Apsirengusios europietiskai, nors gana, mūsų skoniui, spalvingai. Apsisidautusios didelę, į indišką sarį panašią, šilkinę skarą.

— Tai sekretorės ir šaip darbininkės mūsų raštinėse, — skubėjo man aiškinti ma- no palydovas.

Gal ir taip. „Neteisk, ir nebūsi teistas“, kažkur parašyta.

Pasirodė ir orkestras. Penki liekni neg- rai, auksu žvilgančiom liemenėm. Grojo iš- skirtinai gerai. Prasidėjo šokiai ir čia, turiu prisipažinti, buvau tikrai nustebintas. Jau ko, ko, bet to — tikrai nesitikėjau. Šokiai buvo visiškai „damų teisėmis“. Ir ne tik tiek! Tos šešiolikmetės „damos“ su styrin- čiom kasytėm kvietė šokti šiuos solidžius biurokratus metodu, naudojamu antroje gimnazijos klasėje.

Rankos pamojimu!

Kažkas lyg atvirščiai apsisuko mano ir taip jau tą vakarą labai įvairia filosofija ir araku persotintuose viduriuose, kai priėjo viena iš anų, mostelėjo, lyg mosteltų kokiame šuniukui sekti, ir kuo ramiausiai apsisukus, net neatsigręždama, nuėjo prie platformos! Bet ir policijos viršininkai sekė tokius pat pakvietimus. Sekiau ir aš.

Šokama ten kažkas panašaus į rumbą ar mambo. Man pagaliau nelabai jau buvo svarbu. Arakas darė savo.

Apie pirmą atsisveikinau su palydovu ir išėjau. Turiu pripažinti, net ir girtas nelabai mėgstu šokius „damų teisėmis“. Be to, ži- noma, rytojaus dieną manęs laukė kelionė su gurguole.

Turėjo ji prasidėti 7-tą valandą ryto. Apie 9-tą prie kello per Baltąjį Nilą at- vyko pirmasis gurguolės sunkvežimis.

Apie 10-tą pradėjome keltis per Nilą. Apie 11-tą atvyko komendantas.

Apie 12-tą, pačiame karštyje, pradėjo- me važiuoti. Kaip ta arabų armija judėdama tokiu tempu suskubo per šešetą dienų atsi- traukti per visą šinajaus pusiasalį, man ne- aišku.

Vertėtų pristatyti gurguolę.

Impozantiškiausiai atrodė nedidelė ir ap- rūdijusi, bet labai grėsmingai atrodančiais sunkiais kulkosvaidžiais ginkluota tanketė.

Toliau penki britų Moris kompanijos sunk- vežimiai, prikrauti ir perkrauti iki neįmano- mumo. „Mažiukas“ buvo ne per švelniai už- mestas ant vieno jų, ir visa keliaujanti įgu- la, reiškia apie 40 kareivių, trys moterys, penki vaikai, na ir aš, turėjome ieškotis vie- tos, kaip kas išmanėm. Kareiviai avi teniso batais, margom apiplyšusiom uniformom, il- gais peilais prie šonų (keli jų turėjo net po du), na ir jau prieš tai kelis kartus minė- tais automatais apsikabinėję. Pasirodė, tai čekiški ir visai modernūs ginklai. Gavau vie- ną pavartyti. Sudano armijos jie gauti po 63-čių metų.

Saulė svilino, kai pagaliau, po ilgų tupi- nėjimų pačiame vidurdiemyje, išjudėjome į Pietus. Gurguolė driekėsi išilgai kelio, kuris vos pastebimai vingiavo per savaną į tolu- moje kylančius kalnus. Žiūriu, per kažkokį nesusipratimą aš patekęs ant paties pirmo- jo sunkvežimio. Tanketė, kuri pagal mano nuosavą militarinę strategiją turėjo važiuo- ti pirmoji, pasirodė važiuo kolonos viduryje. Šalva manęs penki kareiviai. Vienas jų ant kelių pasiklojęs dviejų sieksnių ilgumo kulkosvaidį. „Na, — galvoju, — tikiuosi, jog tie gerbiamieji laisvės kovotojai ar ban- dita!“, kurie tupi gal su panašiais automa- tais anlinkiniuose krūmuose, gerai žino uni- versalią ir griežtą taisyklę, kad į žemaičius šaudyti draudžiama. Ir ne vien tiek. Minas taipgi griežtai draudžiama kloti ant kel'o, jei načiu pirmuoju gurguolės sunkvežimiui važiuoja žemaitis.

Vėl toks t kras realybės jausmas lyg kažkur išslysta pro pirštus. Zvelgi nuo lėtai judančio sunkvežimio viršaus į vietomis re- tesnius, vietomis tankesnius medžius. Žolė čia beveik virš galvos. Jei kas norėtų už- pulti, galėtų tupėti beveik prie pat kelio. Pa- sižūri į tamsų, šalia sėdinčio kareivio vei- dą. Jis jaunas ir smulkus vyrukas. Kairysis jo teniso batas prazulintas, bet čekiškas automatas rankose žvilga dusliai metaliniu, alyvuotu žvilgsniu. Dešinioji jo ranka prie gaiduko, jis įsitempęs žiūri į lėtai pro šalį slenkantįs krūmus. Visi žiūrim į tuos krū- mus. Kalbų kaip ir nėra, tik sunkvežimių motorai dūsdami riau moja. Žalia ir gel- tona aplinkui. Kai kur krūmas nusiplieskęs baltais žiedais. Taiku... Tikrai, galvoji, kas gi galėtų būti pavojingo šioje taikioje gam- toje? Lėtai apskukame dar vieną vingį, ir pa- mažu nedidelėme slėnyje atsiveria vaizdas į sudeginą kaimą...

Nedaug belikę iš jo.

Liekanos apvalių, iš žemės drėbtų bakū- žių. Daug jų... Pasivirę sienos ir iš karščio pajuduos, susilanksčius stogo skarda kaž- kokio didesnio namo. Žolė ir krūmai jau že- lia visur. Afrikos savana atsimą savo že- mę... Anksčiau dirbamuosius plotus atskiri tik iš to, kad ten ypatingai vešliai lapoja ružava žydinčios piktžolės.

Netrukus pravažiuojame ir antrą, ir tre- čią sudeginą kaimą. Neskaiciavau jų toliau, bet buvo jų daug. Aišku, neseniai čia dar buvo tiršta apgyvendintas kraštas, o dabar jau nebesutinkame žmogaus. Jokio. Vieto- mis tarp bakūžių liekanų šmėkčioja stirmos. Jau saulei beveik nusileidus, užtinkame d' dele kaiminę (apie šimtas jų) dramblių. Stumdydamiesi ir trimtuodami jie grūdasi skersai kelio, ir mūsų sunkvežimis turi stab- telėti. Atrodo, net žemė virpa nuo tų pilkų didelų formų.

Šiaip nieko.

Jokio žmogaus. Jokio sveiko namo. Apie 200 km plotas nuo Jubos iki Nimule dabar sugražintas džiunglėms. Žemėlapių braižy- tojai turėtų ištrinti tuos kaimelius ir tas mi- sionierių bažnyčias, kurios ten yra atžymė- tos. Nebėra jų.

Kelionė truko dvylika valandų. Reiškia, vidurkio greitis maždaug 10 mylių į valan- dą. Kelias, žinoma, buvo pasibaisėtinas, bet tai ne naujiena Sudan. Vietomis turėjome lanku aplenkti ant kelio užverstus didelius medžius, vietomis važiuome per išsekusius upelius. Reikėdavo laukti atsiliekančių sunk-

*) Afrikoje, kaip ir kituose kontinentuose, abu išsireiškimai apibendrina tuos pačius žmo- nes. Tai lyg savotiški išvirkštiniai būdvardžiai. Jie apibūdina kalbėtoją, o ne aptariamąjį sub- subjektą.

vėžmių, du kartus sustojome prie upės at- sigerti.

Tai ir visi nuotykai. Taisyklės apie že- maičių neliečiamybę čia, matyti, žnomos, o čia ir niekas mūsų nepulė. Tik vienas šū- vis pokštelėjo visoje keionėje. Kažkoks ka- reiviukas trečiame sunkvežimyje iššovė ne- tyčia, ir už tai nuo savo puskarininkio ga- vo antausį.

Pasiekėme Nimulę apie 12-tą valandą nakties. Kadaise tai buvo miestukas, dabar tai tik armijos postas, 2 km nuo Ugandos sienos.

Apnakyd no mane drauge su bendrake- le viešais. Valgiau net kartu su karininkais. Iš ryto jie davė dar ir benzino, nes pasirodė, jog, sunkvežimiui besitrunkant, buvo nu- skeltas vienas (laimei, iš dviejų) „Mažiuko“ benzino vamzdelių, o visas benzinas išbėgęs.

Tai gi, Sudano armija skūstis neturėčiau, bet štai, kai jau pasirošia ir noriu važiuoti,

jie sako: „Ne!“ Du kilometrai iki sienos ir vienam važiuot draudžiama. Reikia palydos.

Vėl laukiti! Tik tai 11-tą susiorganizavo palyda. Ir pagaliau išplauta, išdaudyta pro- vėža nuvykome iki sienos.

Uganda!

Žūru ir vos tikiu. Kaip tik ten, kur bal- tas šlagbaumas ženklina Sudano galą, duo- bė a provėža virsta žvyruotu, lygiu keliu. Šalia stovi tvarkingi, baltai dažyti namukai. Žolė nukirpta, takeliai asfaltuoti.

Formalumai buvo atlikti per kelias mi- nutes. „Linkiu jums malonios kelionės Ugan- doje“, — tarė man vienintelis ten buvęs val- d' ninkas (reikia pripažinti, jog judėjimas per tą sieną nėra s'ulbinantis). Na, o pas- kui — važinok, kur tik tai nori. Be palydos! Be automatų!

Užsisidau ant „Mažiuko“ ir birbiame ly- g'u žvyruotu kel'u. Tiesiog dainuoti norisi. Atsirado visur aplinkui pakelėje žmonių na- mukai, tvarkingų bananų plantacijų. Sveiki-

nasi visi. Mandagus, žalias kraštas ta Ugan- da. Atrodo, koks didelis sodas.

Birbiam mes su „Mažiuku“ ir staiga žiū- riu, jog toli priekyje tiesiog matyti matosi, kaip lietaus možas artėja į mano pusę.

— Labas lietuti!... — spėjau pasakyti, nes jaučiaus, lyg turėčiau būt mandagus šio- je mandagioje Ugandoje. Na, ir mes susiti- kome...

Lietuti,!!

Vos iš klumpių (tiksliau tariant, nuo „Ma- žiuko“) manęs neišvertė tas lietutis. Kaip kok'a vandenio siena! Liūtis, tvanas, tai vi- sai ne lietutis.

Berods, kažkoks poetas rašė „lietus čiurkšlėmis prisiuvo žemę prie dangaus...“ O jei nerašė, tai aš užpatentuojų šią meta- forą. Ji labai puikiai tinka apibūdinti Ugan- dos lietul.

(K'tą kartą apie Ugandą ir jos patogumų stebuklus)

KUO GRINDŽIAMAS STRUKTŪRALIZMAS?

(Atkelta iš 3 psl.)

ningumo vystymosi eiga, nuš- viesti tyliąją žmogaus dalį, pagy- vinti kalbos prasmingą vartoji- mą, iškelti ir šviesą tą žmo- gaus dalį, kuri yra vargana“.

Labiausiai Foucault'o ginčija- mas klausimas — jo žmogaus mirties paskelbimas. Apie ką jis čia kalba, ne taip lengva supras- ti, tačiau atrodo, jog dabartinis susikontcentravimas — žmogiškųjų reikalų tyrinėjimui yra tik laikini- sis reiškinys žmonijos istorijoje. Esa, tūkstančius metų žmogus pirmoj eilėj buvo užsiėmęs Die- vo Žodžio nagrinėjimu ar gam- tos tyrinėjimu, kaip Žodžio liu- dininku. Bet nuo Renesanso pra- dēta domėtis žmogumi ir istori- ja.

Šiuo metu, tačiau, humanitari- niai mokslai nustosia egzistavę, nes pradēta domėtis ne pačiu žmogumi, bet tomis jėgomis, ku- rios jį pranoksta ir apsprendžia visa jo būti. Taigi, netrukus žmo- nija vėl pradēs domėtis Dievu. Dėl to, Sartre'as, kuris nuolat as- meniškai ginčijasi su Dievu, ap- kaltina struktūralizmą noru „iš- smugeliuoti“ Dievą vėl į filoso- fiją (marksistinę).

Sqranginės minties užkulisiai

Struktūralizmo pasisekimas y- ra išdava paties kairiojo sparno intelektualų nepasitenkinimo pa- čiais savimi. Prancūzijos pirmau- jančių mintytojų padėtis yra to- kia, kad jie nebegaali toliau vai- dinti pasaulio išmintingųjų ar žmonijos vadų vaidmenio, kaip buvo įpratę nuo Voltaire'o laikų iki Sartre'o imtinai. Prancūzija

tapo mažu kraštu, ir tarptautinė kalba dabar yra angliškoji.

Stalino degradacija bei atsiradęs plyšys tarp Rusijos ir Kini- jos, titozmas — padarė nebepa- taisomų nuostolių marksizmo prestižui. Taigi, pati istorija ei- na prieš kairiųjų viltis, ir dėl to, dabar Prancūzijos intelektualai nusikreipia nuo jų, palikdami Sartre'ą vieną grumtis veltui už „taiką“ Vietname ir „taiką“ Ar-

timuosiuose Rytuose.

Kadangi nuo 1945 m. Pran- cūzijoje jau daugiau beveik nėra dešiniojo sparno minties, tai kairysis sparnas suskilo į tuos, kurie tiki į istoriją, žmogaus ypa- tingąją padėtį kitų gyvūnų tar- pe, kurie pabrėžia evoliuciją, ir tuos, kurie visai priešingai tvir- tina, t.y. struktūralistus.

Struktūralizmas jau spėjo pra- turtinti žmogiškąjį pažinimą ir, gal būt, daugiau šviesos parū- pina ateityje. Bet gali atsitikti ir taip, jog, besivystydamas, jis pa- klūs į užburta ratą bei stilisti- nes gražbylstes, nes jeigu, kaip struktūralizmo skelbama, nėra

nei pažangos, nei laisvės, nei y- patingos vietos žmogui kūryboje, tai nihilizmas jau savaime ten slypi.

— — — „Apie visa tai, garbingasis tė- ve, mes rašome tuo tikslu, kad jūs žinotumėt, kodėl mūsų senoliai mirė pagonybės ir netikėjimo klaidoje. O dabar, šventasis ir gar- bingasis tėve, labai prašome at- kreipti savo dėmesį į mūsų apver- tiną būklę, nes mes, kaip ir kiti krikščionių karaliai, esame pasi- renę visuose dalykuose jums pa- klusti ir priimti krikščionių tikė- jimą, kad tik mūsų nevargintų anksčiau minėtieji magistrai ir broliai.“

Jonui XXII 1327 meta's)
(Is Gedimino laiško popiežiniui)

TURTAS 90 MILIJONŲ

Chicago Savings

and Loan Association
John Pakel, Sr., President and
Chairman of the Board

5 1/4%

4 3/4%

LAKŠTŲ TAUPYMO
SĄSKAITOS

Chicago Savings Jums siūlo šešių mėne- sių taupymo lakštus, už kuriuos pelny- site 5 1/4%. Lakštai išduodami tūkstan- tinėmis minimumas yra \$8,000.00. Nuo- šimčiai mokami kas šeši mėnesiai nuo išdavimo datos. Lakštų sąskaitos yra apdraustos F.S.L.I.C.

TAUPYMO KNYGUČIŲ
SĄSKAITOS

Chicago Savings tebemoka už knygutėse žymimas santaupas aukščiausius nuo- šimčius, kokie kad yra leidžiami pagal Federalinės valdžios taisykles. Sudėti- niai nuošimčiai apskaičiuojami kiekvie- ną pusmetį.

DAUGIAU TAUPYSITE...
DAUGIAU PELNYSITE.

Chicago Savings and Loan Assn.
6245 SO. WESTERN AVE.
TEL. GROVEHILL 6-7575

Geriausia dovana

siųsti į

LIETUVĄ

Vertingiausia dovana

DOVANŲ

PAŽYMEJIMAI

PILNAI GARANTUOTA

GREITAS PRISTATYMAS

Tik dovanų pažymėjimai

yra vertingiausia dovana ir

daug geriau negu siuntiniai.

Jūsų giminėse tai patvirtins.

Tu, kai kita karta planuo- site siųsti siuntinį, jo vieto- je siųskite DOVANŲ PAŽY- MEJIMA, pamatysite kaip laimingi ir patenkinti bus

jūsų giminės

TIK DOVANŲ PAŽYMEJI- MAI duoda galimybę jūsų

giminėms pirkti Vnespo- syltorg specialiose dokerių

krautuvėse geriausios koky- bės amerikoniškų, vakarų

europietiškių ir vietinių pre- kių. Jūsų giminėse tai patvir- tina.

TIK DOVANŲ PAŽYMEJI- MAI duoda galimybę jūsų

giminėms pirkti LABAI SPECIALIAI NUTAZINTO.

MIS KAINOMIS. Jūsų gi- minės tai patvirtins.

JOKIO PAPILDOMO MOKES- CIO nei siuntėjui, nei gavėjui.

Užsisakykite dabar. Užsisa- kykite per

INTERTRADE

EXPRESS

CORP.

125 E. 23rd Street

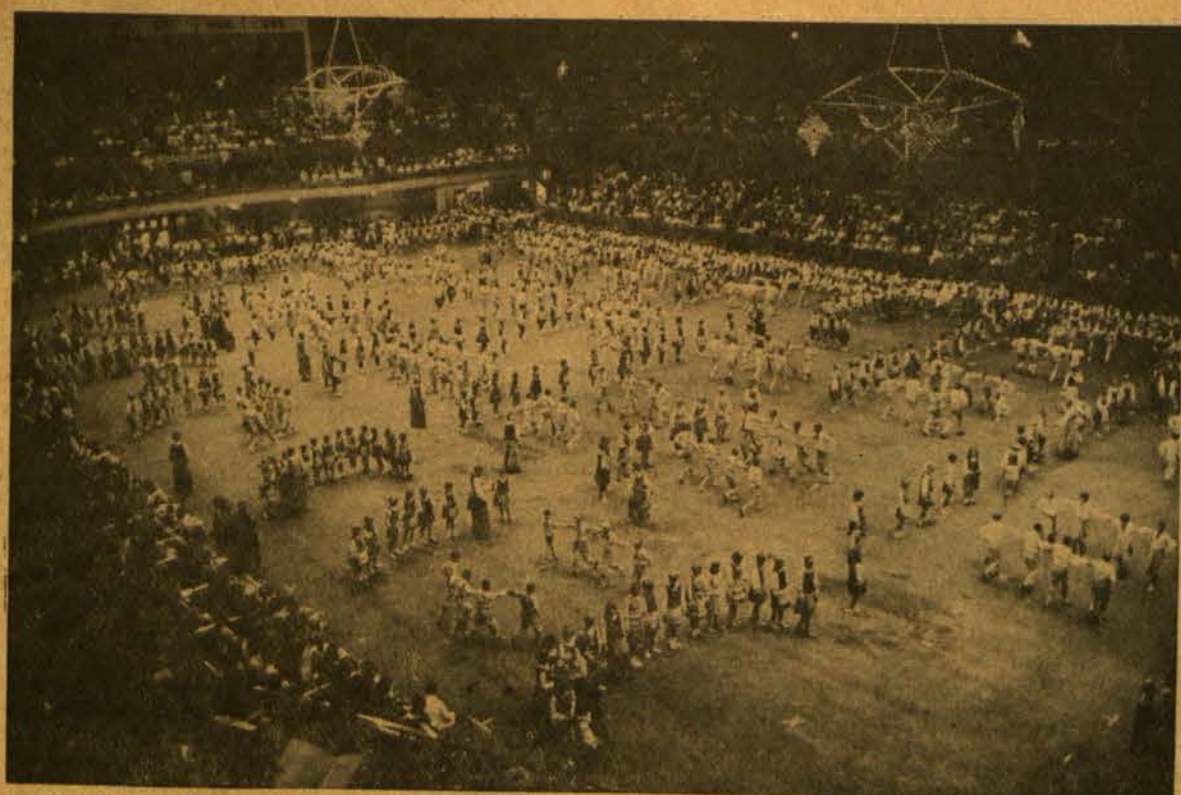
New York, N. Y. 10010

Prasykite neomokamo

katalogo.

Igaloti Podarogitsa, Inc

atstovai.

Patys jauniausieji lituanistinių mokyklų šokėjai taigi vos telpa amfiteatre...

Nuotr. V. Noreikos

DVASINĖS KULTŪROS ENCIKLOPEDIJA

Antrąjį Vatikano dokumentų tomą sutinkant

Užbaigus leisti Lietuvių Enciklopediją ir besidžiaugiant tuo epochiniu laimėjimu, malonu, kad ta pati spaustuvė, to paties leidėjo globoje, po tos bendrosios kultūrinės dovanos mūsų tautai, dabar teša naują seriją — dvasinės kultūros biblioteką, kurią suorganizavo vadinamas Krikščionis Gyvenime sąjūdis, kurio siela — prel. V. Balčiūnas.

Salta tautinės kultūros, religinės — sielos kultūra bus nepalauiamas nugarkaulis mūsų tautai, dabar priverstai nešti taip sunkią nelaisvės ir tremties našta.

Neaprepiamas intelektualinis ir moralinis lobis.

Serija Krikščionis Gyvenime pradėta leidimu Vatikano II suvažiavimo dokumentų. Pasirinkti mas girtinas. Jau Paulius VI vienoje savo kalboje (1967.II.6) Vatikano II suvažiavimo išryškintus principus pavadino "neaprepiamą mokymo ir potvarkių lobį, kurį susirinkimas perteikė tikinčiųjų išmintiai ir Bažnyčios uolumui".

Vatikano II suvažiavimas, Jo no XXIII pradėtas 1962 m. rugs. 11 d. užsitęsė daugiau kaip ketverius metus ir baigėsi 1965 m. gruodžio 8 d. Medžiaga jam ruošė viso pasaulio pirmaujančių katalikų universitetai, vadovaujan tieji teologai, bažnytinių disciplinų profesoriai. Ją persvarstė suvažiavime dalyvavę 2,860 vyskupų ir daugybė specialistų. Tai epochinės reikšmės įvykis, turėjęs gilią įtaką Bažnyčios tolimiesiems keliui ir padaręs didelį įspūdį kitoms konfesijoms, net ir nekonfesiniams kraštams.

Plačios apimties turinys

Vatikano II suvažiavimas pasiekė 16 dokumentų. Iš jų — dvi dogmatinės konstitucijos, liturginė ir dar pastoracinė konstitucija jau yra išspausdintos I-me lietuviškame Vatikano dokumentų tome, o ši knyga apima 9 dekretus ir 3 pareiškimus. Šioje knygoje sklandžiai lietuviškai vertime perteikiami dekretai; Vi suomeninio bendravimo priemonės, Ekumenizmas, Katalikiškosios rytų Bažnyčios, Ganytojinės vyskupų pareigos Bažnyčioje, Kunigų paruošimas, Tinkamas vienuolio gyvenimo atnaujinimas, Pasauliečių apaštalavimas, Kunigų tarnyba ir gyvenimas, Misi-jinė Bažnyčios veikla.

Cia taip pat yra trys Vatikano suvažiavimo pareiškimai: Krikščioniškasis auklėjimas, Bažnyčios santykiai su nekrikščionių religijomis, Tikėjimo laisvė. Tuo būdu su šiuo tomu baigiamas spausdinimas lietuviško vertimo visų Vatikano II suvažiavimo dokumentų.

Aktualūs sprendimai

Tai vis aktualūs sprendimai, į kurįs įsijaušti reikia kiekvie-

kalbos grynūmu, duodami tekstą išlyginti Vladui Kulbokui. Pasirūpinta ir meniškumu titulinio kiekvieno dokumento puslapių išpuošimu, ką kūrybingai yra atlikęs dail. Telesforas Valius. Ir knyga, palyginus su tokios pat apimties gausaus tiražo angliškais leidiniais, yra pigi. Be abejo, tai nuopelnas ir mūsų patrioto kultūrininko prel. Igno Albiavičiaus, kuris yra šios knygos mecenatas.

Tolimesni planai

Pagaliamu malonu pastebėti, kad Krikščionis Gyvenime serija turi ir tolimesnius planus. Trečiąjį tomą sudarys kiti Vatikano II suvažiavimo lietuviški dokumentai ir "įvalgus susirinkimo apibūdinimas bei išsamus dalykinis visų trijų tomų turinys", kaip tai sakoma I tomo įžangoje.

Toliau eis atskirų autorių veiklai įvairiomis temomis. Aišku, kad tai bus lietuvių autoriai ir svarbu, kad jų studijos kuo labiau rįstųsi su mūsų tautos gyvenimu ir likimu. J.Pr.

• Lietuvių Tautosakos V tomas, paskutinis šioje serijoje, išleistas Vilniuje. 1.180 psl. Doda nemaža smulkiosios lietuvių tautosakos dalykų: priežodžių, patarlių, juokai, keikimai, pamėgdžiojimai, užkalbėjimai ir pan. rūšies medžiaga.

Problemos, reikalaujančios pasauliečių dėmesio

Pasauliečiams primename: "Mūsų laikais reikia nemažesnio pasauliečių uolumo. Dar daugiau, dabartinės sąlygos reikalauja žymiai intensyvesnio ir platesnio apaštalavimo. Nuolat auga žmonių skaičius, mokslo ir technikos pažanga, didėjanti savitarpio priklausomybė ne tik nepaprastai išplėtė didžia dalimi tik pasauliečiams prieinamą apaštalavimo lauką, bet drauge išskėlė ir naujų problemų, reikalaujančių rūpestingo pasauliečių dėmesio ir gyvulinimo".

Viena iš tų problemų ypač pa-brėžiama: ugdomas pašaukimų į dvasinį luomą.

Kalba, iliustracijos, mecenatas

Reikia pasidžiaugti, kad vertė-jai ir leidėjai nuosirdžiai rūpinosi

FRANK'S TV and RADIO INC.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PATAVIMAS IR TAISMAS, TAIPGI ORO VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

Kas tik turi gerą skonį,

viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875

Vedėjas — J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val iki 6 val. vakaro

Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 val. popiet

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI SIANDIEN!

4 3/4% Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608. Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

LIETUVIŲ POEZIJOS SKERSPIŪVIS

(Atkelta iš 2 psl.)

zija" buvo apipavidalinta švairiame balanse tarp gryniosios lyrikos ir pasakojimo — epo. Man atrodo, kad čia Barauskas susirado labai tinkamą Mačernio "Vizijų" deklamavimo pobūdį, artimą ir autoriui ir pačiam deklamatoriui.

Rečitalio pabaigai smagi užsklanda buvo Urugvajaus lietuvių tautinių šokių grupės "Gintaro" sušokti keturi šokiai. Svečiai iš Urugvajaus juos atliko baletiniu lengvumu, sudarydami puikiai susišokusios grupės įspūdį.

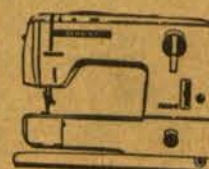
Visa rečitalio ruošia buvo patikėta Tauinių šokių švenčių organizacinio komiteto nariui Vaclovui Kleizai. Jis sąvuojo žodžių akcentuojančiu laisvojo pasaulio lietuvių kūrybą gyvybę, ir atidarė poezijos rečitalį, tolimesnei programai vadovauti pakviesdamas studentę Elenutę Bradūnaitę. Be kita ko, studentę ateitininkų korporacijai Sa'rijai (kurios steigėju laisvajame Kauno universitete buvo Aldonas Eretaitis tėvelis prof. Juozas Eretas) vakaro rengėjų ir buvo pavesa rūpintis rečitalio scenos dekoravimu (Povilas Baltys), publikos su-

tikimu ir kitais techniniais reikalais.

Aplamai, rečitalį reikia vertinti, kaip neeilinį įvykį mūsų kultūriname gyvenime, pasidžiaugiant ir mūsų poezija, ir

SIUVIMO Mašinos

- * ELNA
- * BERNINA
- * NECCHI
- * VIKING
- * PFAFF
- * SINGER

Šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos ir kitų firmų.

Taisome, parduodame ir nuomojame priemonomis kainoms ir sąlygoms. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinėtus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

ją deklamavusių menu, ir mūsų publikos parodytu subrendimu, su dėmesiu pasiūstant ir visa širdimi priimant kūrybingą lietuviškąjį žodį.

TV REPAIRS

Many times we can tell what's wrong with a TV by the symptoms. Call us giving type of set and age and we will give you an idea of what's wrong and an approx. price. Guaranteed.

ARJAY ELECTRONICS
TEL. — 586-0011 (18 years exper.)

Kuriam galui mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOJUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUIO \$500 IKI \$1000

PLYMOUTH * VALIANT

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 Archer. VI 7-1515

"U WILL LIKE US"
CHRYSLER * IMPERIAL

LIETUVIAI TĖVAI, PASINAUDOKIT

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

Kennebunkport, Maine.

SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM

Išsinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba po 5 pamokas savaitėje grupėms.

Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo orientacija. Pati gimnazija padeda mokiniams stoti į kolegijas.

Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Mokiniai gyvena bendrabuty. Atlyginimus visiems prieinamas. Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį. Registruokite mokinį 1968-1969 m. Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

Informacijų ir kitais reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

HIGH RATES

4.75%

per annum
on regular savings

5.25%

per annum
on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

JULY-LIEPOS MEN. 11, 12 ir 13 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth \$5.29
ST. REMY Imported Three Star BRANDY	Fifth \$3.79
IMPERIAL NAPOLEON BRAND OF IMPORTED BRANDY	Fifth \$2.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P	Fifth \$4.89
MIRAFIORE Imported Dry or Sweet VERMOUTH	30 oz. Bottle \$1.49
LORD SANDWICH Imported BRITISH GIN	Fifth \$2.98
LIME, ORANGE, WILD CHERRY or CHOCOLATE FLAVORED VODKA	Fifth \$2.98
GRAND TULLY SCOTCH BASE LIQUEUR	Fifth \$4.98
IMPORTED POLISH Cherry, Strawberry, Red Currant, Apple, Gooseberry or Blackberry WINE	Fifth \$1.39
MILLER HIGH LIFE BEER	Case of 24—12 oz. cans or T. A. Bottles, Case \$3.79

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

Mergaičių šokama blezdingėlė tautinių šokių šventėje, Chicagoje. Nuotr. V. Noreikos

DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

Šį pavasarį buvo baigtas leisti kol kas didžiausias lietuvių rašomosios kalbos žodynas. Tai profesorius Māris Niedermanno (Basel-Neuchâtel, Šveicarija), Alfredas Senno (Kaunas-Philadelphia) ir Antanas Salio (Kaunas-Vilnius-Philadelphia) apie keturiasdešimt penkių metų darbo vaisius-LIETUVIŲ RASOMOSIOS KALBOS ŽODYNAS, Lietuviškai vokiška dalis, penki tomai, iš viso 3316 puslapių, išleistas Carl Winter Universitats Verlag, Heidelberg, Vokietijoje. Tik vienas prof. Alfredas Sennas, pradėjęs tą darbą nuo pat pradžių, apie 1923 metus (tada jis dar su prof. Kaziu Būga), tęsėjo užsimojimą iki galo. Prof. F. Brenderis (irgi šveicaras, kaip ir prof. Sennas) mirė 1938 metais, leidžiant žodyno antrąjį

III TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Šokių šventės leidinio — programos viršelis, pieštas dail. Telestora Valfans.

NAKVYNĖS MONTREALYJE

"MAN AND HIS WORLD" parodos lankytojams. Kambarys su atskiru įėjimu ir visais patogumais netoli miesto centro. Dviems asmenims \$8.00, trims \$10.00 parai. Nemokamas parkinimas, 10 min. nuo parodos. Geras susisiekimas autobusais ir Metro. ATOSTOGŲ LAURENTIAN KALNUOSE išnuomojamas moderniškas vasarnamis gražaus ežero puslapyje. Elektrinis apšildymas, vandentiekis, T.V. ir kiti miestiečių patogumai. Savaitė \$70.00.
P. RUDINSKAS, 2415 Park Row East, N.D.G., Montreal 28, Quebec, Canada Tel. 482-4094

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS CESAS

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Didžiojo lietuvių kalbos žodyno, dar nepriklausomybės metais prof. J. Balčikonio ir kt. rūpesčiu pradėto spausdinti bei leisti, šleidimas nėra sustojęs ir okupacijos metais. 1966 m. buvo išleistas VII-is, o dabar atiduotas spaudai ir VIII tom. Rengiam IX ir X tomai. Kaip žinia, I žodyno tomas, paruštas ir išleistas nepriklausomybės metais, buvo bolševikų sukonfiskuotas, jo popierius panaudotas kaip žaliava naujiems popieriaus lakštams gaminti. Panašiu būdu buvo sukonfiskuotas ir sunaikintas jau 1947 m. išleistas II žodyno tomas. Šie du tomai virto bibliografinė retybė — jų niekur nebegalima gauti.

Taigi, artimiausiu laiku iš spaudos išeis nauji perredaguoto žodyno I tomas. II tomas pasirodysias knygy rinkoje 1969 metais. Abiejų tomų medžiaga jau esanti "apvalyta nuo buržuazinių išsireiškimų." Būsią ir kai kurių kalbinių pakeitimų. Vien tik I tomas apima 27,000 lietuvių kalbos žodžių, kuriems įprastine tvarka teikiama pavyzdžiai bei paaiškinimai. Žodyno atsakinguoju redaktorium yra lituanistas Jonas Kruopas.

tomą. Prof. Niedermanno, kurs rankraščius nuo pat pradžių galutinai redagavo šveicarij, mirė 1954 metais, trečiąjį tomą beleidžiant. Prof. A. Salys įsijungė į tą darbą po prof. Brenderio mirties, nuo antrojo tomo 499-to puslapio ir, tik karo kurį laiką sukludytas, su prof. Sennu baigė darbą iki galo.

Šis žodynas dabar yra iš viso didžiausias lietuvių kalbos žodžių rinkinys, kol Vilniuje leidžiamasis diysis žodynas tebėra vos įpusėtas leisti ir dar daug metų nebus baigtas. Lietuviški žodžiai šiame žodyne pateikti su kirčiu bei priegaidės nurodymais ir išversti į vokiečių kalbą. Žodynas plačiai atveria duris į lietuvių kalbą visiems mokantiems vokiečių. Ji dar galima gauti leidykloje. Kaina apie 400 DM. (apie 100 dol.) Pirmas žodyno sąsiuvinys (64 psl.) buvo išleistas 1926 metais. Įskaitant karo meto pertrauką, leidimas truko 42 metus. (E.)

Lietuvių rašytojų draugijos literatūrinei premijai skirti šiemetinė konkursai: (iš kairės — dešinė) Bronys Raila, Alė Rūta, Bernardas Brenderis ir Juozas Tainis. Nuotraukoje trūksta Miltono Stankaus. Kaip matyti, laikraščio trečiadėlio laidoje jau buvo pas elbta, kom "ja tūke" (antinė skiriamą už 1967 metų geriausiąją grožinės literatūros knygą). Šis poezijos tradicinis LRD premija paskirdama dešimties autoriams: Jurgitai Jankut už dramą "Pellio asmenimis" ir Juozui Svaistui už beletristinių atsiminimų knygą "Dangaus debesys". Plačiau apie autorius laureatus kitą sešadienį.

• Kauno medicinos institute hospitalinės terapijos katedros asistentė Aldona Lukoševičienė įgijo medicinos mokslų daktaro laipsnį, birželio 22 d. apgynusi disertaciją "Kai kurių širdies sutrikimų gydymas impulsine srove". Disertacija paremta autorės atliktais 676 atvejų tyrimais, kur buvo pavartota impulsinė srovė gydyti 393 ligonius, sirgusius įvairios kilmės širdies neritmingumais.

kaitės - Šatrijos Raganos gimtasis namas (dvarelis) tebėra iš-

MOVING

perkrausto baldus iš art ir toli.

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

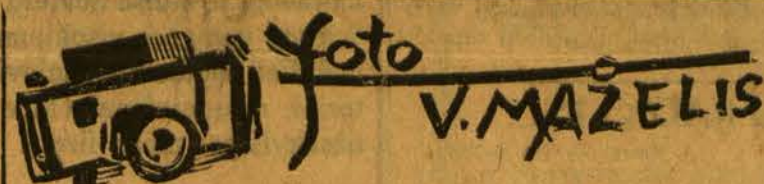
ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalu apšieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginlai 7-7258 59

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (galį vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

Morėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užfikrinti, kad turėsite skanius valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois

(2 blokai į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GARDEN 4-5800

Jauki atmosfera — skanūs valgiai — skubus patarnavimas

VESTUVĖMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI
NUO 10 IKI 800 ASMENŲ.

Atdara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad. nuo 1:00 val. popiet.

STEVE GIANAKAS, Artesian restorano įsteigėjas kviečia visus lietuvius dabar lankyti KILTY'S restoraną, kol bus atstatytas ARTESIAN restoranas. Atstatymo darbai jau pradėti ir tikisi atidaryti rugsėjo mėnesyje.

St. Gianakas dėkoja visiems lankytojams, kurie pareiškė užuojautą dėl ištikusios nelaimės - gaisro, Artesian restorane.

likęs Medingėnuose (9 km į p. v. nuo Zarėnų). Kaip praneša "Kultūros Barų" Nr. 6, Telšių kraštotyros muziejui pavykę rasti kai kurių naujų duomenų. Be'ančių rašytojos gimimo datą. Pagal jos, rašytoja buvo gimusi ne 1878. II. 24, kaip iki šiol būdavo žymima, bet metais anksčiau — 1877. II. 24. Pakrikštyta ji buvusi 1877. III. 6 Medingėnu R. k. filijos bažnyčioje kun. Kazimiero Genutovičiaus Marijos - Viktorijos vardu. Gimtojo (Šiukštų) dvarelio namas, statytas dar baudžiavos

laikais, dabar, atrodo, yra remontuojamas.

• Literatūros ir Meno metraščio 1968 m. tomas, 319 psl. apimties, pasirodė knygy rinkoje Lietuvoje. Jame pateikta literatūros, teatro, muzikos, dailės, architektūros, kino ir kitų srčių apžvalga.

WAGNER & SONS
Typewriters Adding Machines
Nuomos Parduoda Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virk 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOS VIRTUJOS
5610 S. Pulaski Rd. Tel. 581-4111

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parpuodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus prireikimus (dalis) visų gamybų siurbliams — Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikšis

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atideant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PROspect 6-8998

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

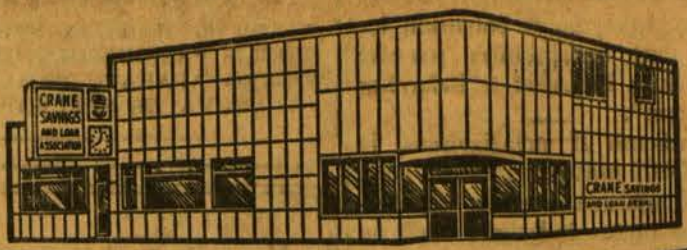
LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą ir ketvirtą 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą, nuo 9 iki 6 val. sekmd. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

Mes mokame **5 1/4** ant visų taupymo sertifikatų per annum
MINIMUM SUMA \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
August Saldukas
Chairman of the Board

Jurgio Kasakaicio nuotraukų paroda

A. KEZYS, S.J.

Šiandieninis pasaulis yra fotografuojantis pasaulis. Fotografijos vaizde jis atpažįsta savo veidą, iš jo jis mokosi, jame išgyvena džiaugsmą, pajunta sielvartą. Tobulėjant vaizdinė komunikacijos priemonė, išsilyja nauji to vaizdo kūrėjai. Jų skaičius kasdien auga, jų kalbos stilius keičiasi ir įvairėja.

Lietuvių tarpe niekad netrūko fotografijos mėgėjų. O paskutiniaisiais metais iškilo visa eilė pirmaujančių vardu, kurie savo surengtose parodose įrodė, kad turi mešalia galybės sekmadieninių foto mėgėjų ir vis augantį subrendusių fotografų būrį.

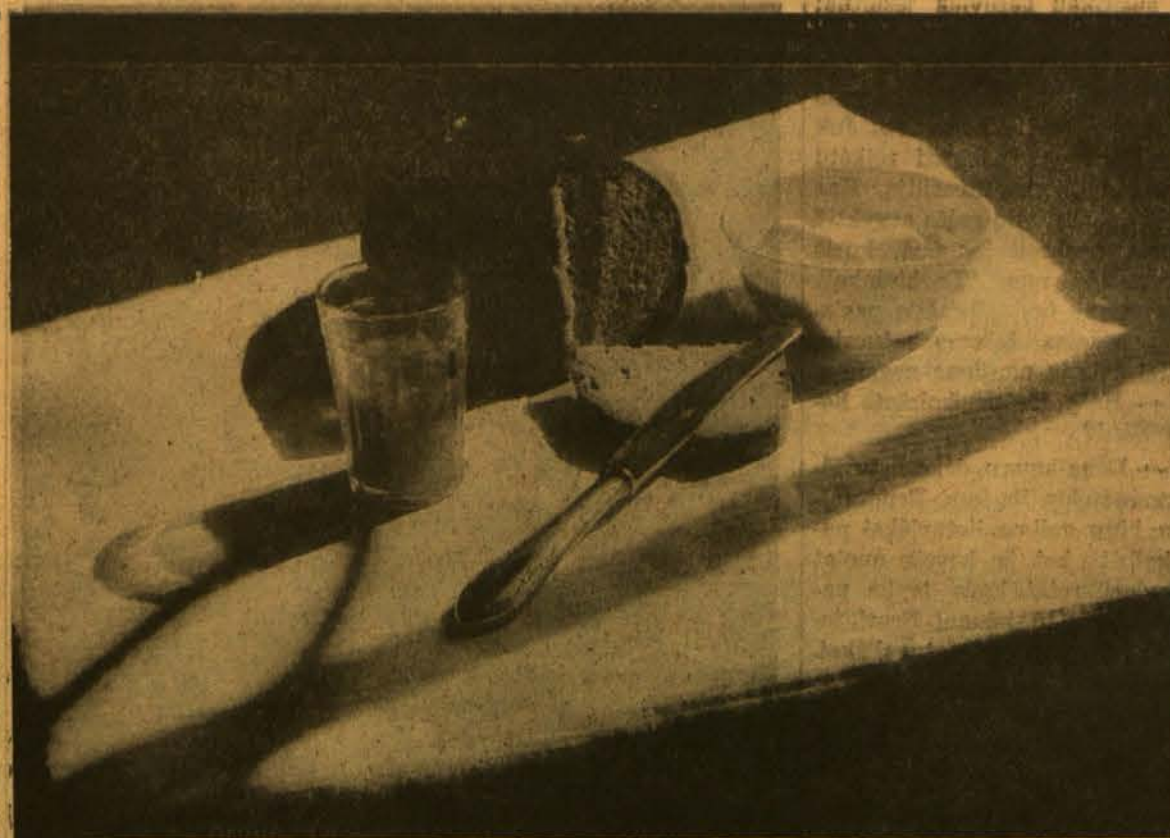
S. m. birželio 29 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje, buvo atidaryta pirmoji Jurgio Kasakaicio individualinė fotografijų paroda. Išstatyta 68 juoda — balta nuotraukos.

Jurgis Kasakaicis daugelio žmonių yra gerai pažįstamas visuo menininkas. Bet ne vienam bus naujiena, kad jis yra ir fotografas — mėgėjas, kuris pasiekė ir foto meninė neeilinio lygio. Pirmąjį mažiuką foto aparatą jis gavo iš tėvo, būdamas gimnazijos VII klasėje, o studentaudamas nusipirko gerą foto aparatą. Nuo pat pradžių visus "tamsaus kambario" (tikrumoje jo niekad Lietuvoje neturėjo) darbus pats atlikdavo. Tik vėliau atiduodavo j foto laboratorijas ar studijas. Ji visuomet dominavo pats nuotraukos "gimimo" procesas. Prieš karą jam teko gana daug keliauti po Europą. Kelionių metu padarė nemažai nuotraukų, kai kurias jų paskelbė žurnaluose. Poto kuriam laikui buvo užmetęs fotografavimą. Tik atvykęs į Ameriką, atnaujino savo pirmąjį pasiryžimą, pasišveddamas meninės nuotraukos gamybą. Nuo jaunystės laikų ji dominavo plastinis menas — linijų, spalvų ir šešėlių derinimas, todėl ir savo domėjimaisi perkėlė į meninę fotografiją.

Jurgis Kasakaicis su savo nuotraukomis yra dalyvavęs foto pa-

rodose Kaune ir Chicagoje. Šiais metais jo darbai buvo išstatyti Mokslo ir Pramonės muziejuje. Parodą rėmė Chicago Area Camera Clubs Assn., kuriam Kasakaicis priklauso. Jis priklauso ir Marquette Parko foto mėgėjų klubui. Iš profesijos Kasakaicis yra teisininkas, Lietuvos teismuose kaip teisėjas išdirbęs 18 metų.

Dabartinėje parodoje vyrauja peizažo motyvas, bet yra ir keli portretai, natūrmortai ir abstraktai. Šiam tebetojui labiausiai patiko Kasakaicio fragmentinės studijos "Lintys", "Žiemos fantazija", "Jūros dugne" ir žaibo nuotrauka "Siurpas". Bet sprendžiant iš paties Kasakaicio pasakymo ir iš nuotraukų atrinkimo šiai parodai, atrodo, kad autoriui labiausiai prie širdies yra gamtos vaizdai. Jo akį traukia žviesių ir šešėlių efektai, ypač jų žaidimas vandenyse, smėlio ir sniego paviršiuje, debesyse, gyvo-

Natūrmortas

Nuotrauka J. Kasakaicio

ji ir negyvoji gamta. Daugiausia gamtos vaizdų Kasakaicis nufotografavo Sand Dunes, Indianoj ir

pačiam Marquette Parke, Chicagoje.

Jurgio Kasakaicio nuotraukų

paroda vyks Balzeko lietuvų kultūros muziejuje visą liepos mėnesį.

Why is it so comforting
saving with people "who care?"

...with people who have continuously paid
the highest dividends with complete safety
for nearly 60 years?

Look back over the nearly 60-year history of Standard Federal and you will find a tradition of integrity in handling its customer's savings that has built an association of great financial strength.

One evidence of this is reserves more than twice those legally required.

Another is that Standard Federal has never missed paying a dividend or failed to honor withdrawals promptly.

Chartered and supervised by an agency of the United States Government, Standard Federal is one of the largest associations in the area with assets over \$128,000,000.00. It has grown this large because it is managed by people "who care" about the welfare of its customers.

That is why you will find it so comforting saving at Standard Federal.

Earnings currently paid are at the highest legal rates permitted—4¼% per annum on Passbook Accounts, payable and compounded quarterly—5¼% per annum on six-month Certificate Accounts in amounts of \$10,000 or larger in multiples of \$1,000. And accounts are insured for safety to \$15,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Is not such an association the place for your savings?

The people "who care" are eager to welcome you to their growing family of savers.

There is no better time than now to open your account at Standard Federal...stop by during our convenient hours (two parking lots) or telephone or write for save-by-mail forms.

FOUNDED 1909

STANDARD

FEDERAL SAVINGS

and Loan Association of Chicago

Archer at Sacramento • Chicago 60632 • VI 7-1140

HOURS: Mon., Thurs. 9 a.m. - 8 p.m. • Tues., Fri. 9 a.m. - 4 p.m.
Sat. 9 a.m. - 12 noon • Wed. - no business transacted

ASSETS OVER \$128,000,000.00 * RESERVES OVER \$10,500,000.00 (more than twice legal requirements)

KNYGOS JŪSŲ BIBLIOTEKAI

Jurgis Savickis: ZEME DEGA, rašytojo ir diplomato atsiminimai 1939 - 1945 m. kruviniausio ir tragiškiausio mūsų tėvyinės Europos istorijos. Apie 870 psl. dviejuose tomuose \$4.50
Jonas Astis: APIE LAIKĄ IR ŽMONES, literatūriniai atsiminimai apie laisvę kylančią Kauną ir jo kultūrinį kilimą \$2.50
Išnuos State gyventojai prie kamios turi gauti 5% diskonto užsakymus ir pinigus siųskite.

DRAUGAS

4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street

Tel. GR 6-2345-8

1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel. TO 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Kopyčios:

4605 - 07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

4330 - 34 South California Avenue

Telefonai: LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlių dailės vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2433 West 83rd Street, Chicago

Telef. PE 8-0833

PE 8-0834

IRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON,
SAVININKO

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Taryų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginis 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVE.

Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3519 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1008

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sutkus

7809 STATE RD., OAKLAWS ILL. Tel. — 636-2320

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pažeidimų

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

SOPHIE BAROUS RADIO SEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto, šeštadieniai ir sekmadieniai nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadieniai 7 val. vakaro.

7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg FM
Telef. HEmlack 4-2413

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, gyvybės, automobilio, sveikatos, biznio, Patogios išmokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

A. ABALL ROOFING CO.
Įsteigta prieš 49 metus.
Dengiams visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminus, rūsus, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą — "tuck-pointing". Pilnai apsidrausė. Visas darbas garantuojamas.
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Apkaičiavimai nemokamai. Skambinkite bet kuriuo laiku.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ COSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV
2608 69th St. Tel. WA 5-2782
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St. Tel. 254-3320
Lietuvių bendrovė turinti teise siuntinius siųsti savo vardu iš Chicago tiesiai į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas įvairių medžiagų, ital. lietaipalių ir kitų prekių. Pirmamui užsakymui — automobilio, baldų, televizorių ir t. t.
E. ir V. Zukauskai

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-5988

LIETUVAITĖ BRAZILIJOS DŽIUNGLĖSE

Mūsų gailestingoji sesuo laukinių indėnų tarnyboje

JUOZAS PRUNSKIS

Lietuvaitė seselė misionierė Emilija Šakėnaitė (sesuo Marija Ksavera) šešerius metus išdirbusi tarp Brazilijos indėnų, atvyko į JAV, kviečiama savo sesers Bronės Ezerskienės, gyvenančios 17911 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119. Sunkiose sąlygose dirbant su laukiniais indėnais, yra pasilpusi jos sveikata ir, atgaudama jėgas pas seserį, ji pasiliks čia iki rugsėjo pabaigos, o paskiau vėl grįš į misijas. Ji yra gailestingoji sesuo ir misijose ypatingai reikalinga.

Emilija Šakėnaitė yra kilus iš Kalvelių kaimo, Debeikių parapijos, Utenos apskr. (dabar Anykščių rajono). Debeikiuose baigusį pradžios mokyklą, išėjo žemės ūkio mokyklą Salose ir, Kaune užbaigusį septynias klases suaugusių gimnazijoje, išvyko pas pranciškiečių vienuolės į Lijoną, Prancūzijoje. Ten važiuoti buvo patares kun. Maciejus. Turėjo viltį užbauginti noviciatą grįžti į Lietuvą, bet užėjo karas ir grįžti nebegalėjo. Gailestingosios sesers mokslus išėjo Prancūzijoje, praktiką atlikdama Marceil's mieste.

20 metų Prancūzijos ligoninėse
Apie 20 metų dirbo įvairiose seselių vedamose ligoninėse Prancūzijoje kaip gailestingoji sesuo. Karo metu ligoninėse jai teko slaugyti ir sužeistų rezistentų.

Prancūzijoje jai vienu metu teko susitikti vyskupą Rey, kuris darbavosi Brazilijoje. Jam buvo labai reikalinga gailestingųjų seserų talka. Tai mūsų lietuvaitė ir pasiryžo vykti darbuotis į diecezijoje, tarp Brazilijos laukinių, ypač kad žinojo, jog tenai yra reikalinga pagalba ir labai uoliam tų indėnų globėjui, lietuviui misionieriui kun. Aleksandrui Bendoraitiui (apie jį netaip seniai esame rašę "Drauge", spaudos apžvalgoje).

Emilija Šakėnaitė į Braziliją, į šiaurinių sričių džungles, išvyko 1962 metais. Ji gavo pasakymą gydyti laukinius indėnus ties ta vieta, kur į Amazonės upę įteka Mamorės upė. Vietą graži, bet kultūros ten jokios.

Lietuvio gydytojo laivas - ligoninė Amazonėje

Vyriausybė tuos plotus yra visiškai apieidusi ir, jeigu ką ten daro, tai tik misionieriai. Ypatingai daug darbuojasi lietuvis misionierius gydytojas, kunigas A. Bendoraitis, kurį net vyriausybė gerbia kaip vyskupą.

Kun. Bendoraitis ten dirba jau septynerius metus. Jis pastatė vietinį radijo siųstavą, kuriuo perteikia žinias ir šviečia žmones. Radijas siekia beveik visus diecezijos kraštus — apie 500 kilometrų. Jis įsteigė žemdirbių koloniją. Indėnus moko dirbti žemę, kad jie nemirtų iš bado. Įsteigė mokyklą. Kol laukiniai indėnai iškerta miškus, išdirba žemę, išmoka sėti grūdus ir gaminti maistą, juos kun. Bendoraitis maitina, kas mėnuo atveždamas produktų. Tuo pačiu metu jis slaugo ir gydo ligonius, nes jis yra ir gydytojas. Jis yra įgijęs net laivą - ligoninę, kuriuo nuplaukia net iki 500 kilometrų, gydydamas aukinius, duodamas jiems vaistus, darydamas mažesnes operacijas. Didelių negali daryti, nes trūksta anestezių, trūksta operacijoms vietos. Kun. Bendoraitis įsteigė socialinį - medicinos centrą, kur gydomi tik vargšai, neturintieji kuo užsimokėti. Jiems nemokamai duodami ir vaistai, ir slaugymas. Kada kun. Bendoraitis yra išvykęs, tada šį socialinį - medicinos centrą veda seselė Emilija Šakėnaitė. Tas centras įsteigtas senuose namuose, kurie neturi nei pamatų, nei lubų, tik sienas ir stogą bei langus. Kai vėjas užsina, tai dulkės eina per stogą. Reikia lėšų, kad būtų galima pastatyti naujas patalpas, jei statyba labai brangi, nes cemento ir kitų medžiagų reikia gabenoti labai iš toli. Cemento maišas, kuris Belem mieste kainuoja 3.000 kruzeirų, atvežtas į šių laukinių indėnų misijų vietą, kainuoja 12.000 kruzeirų ir daugiau.

— Kaip jūs pasiryžote važiuoti į tokias sunkias misijas?
— paklausiau seselę, užsukusią į "Draugo" redakciją.
— Norėjau savo gyvenimą pašvęsti iki galo kam nors geram. Dirbau Prancūzijos ligoninėse, bet Prancūzijoje gyvenimas gana lengvas, materialiniu atžvilkiu beveik nieko neturėjau. Pamačiau, kad daug didesnis reikalas yra eiti talkinti į Brazilijos džungles, tai ir išvykau.

— Ten jau nesutinkate jokių lietuvių...
— Kai važiuavau į misijas, buvau sustojusi Sao Paulo mieste

ir susitikau lietuvių jėzuitus: tėv. Bružiką, tėv. Kidyką, o jau kai išvykau į laukinių džungles, nei vieno lietuvių, išskyrus kun. Bendoraitį, nemačiau. Juk tas džungles pasiekti reikėtų pervaziuoti visą Braziliją. Kas gi ten iš lietuvių galės atvykti? Turiu pusbrolių Trumpą, kuris atsiunčia man "Darbininką". Kol mane tas laikraštis pasiekia, praeina šešetas mėnesių, taigi šviežių naujienų negaunu.

— Kaip jūs neužmiršote lietuviškai?

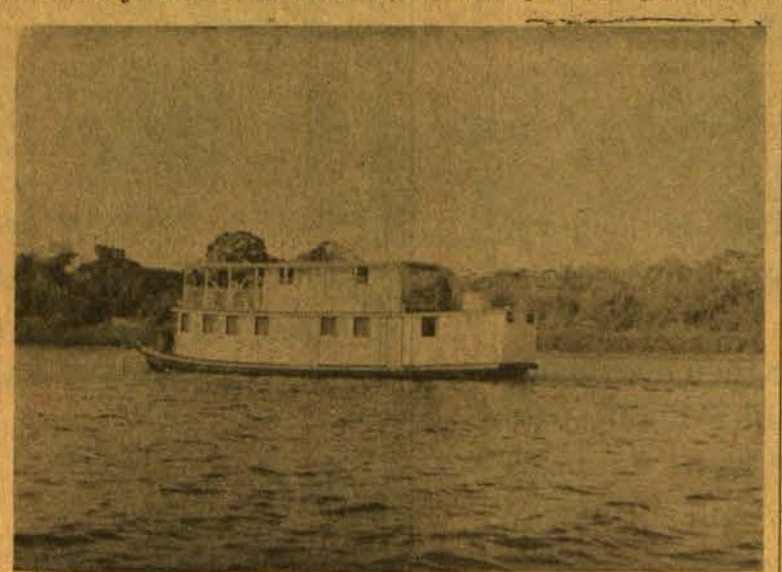
— Dėka knygų, dėka lietuviškos spaudos. Su kun. Bendoraitiu būtų galima lietuviškai pasikalbėti, bet jis beveik nuolat išvykęs, retai kada tenka pamatyti. Be to, būnant Brazilijoje, tenka mokytis portugališkai.

— Koks buvo pavojingiausias momentas džunglėse?

— Vėnu metu stautėjo indėnuose epidemija. Nuvažiuojame su keliais kunigais jiems kokią nors pagalbą organizuoti. Sirkuliuodami kiti kunigai grįžo. Gi kun. Bendoraitis, užsikrėtęs, sunkiai susirgo. Nei vaistų, nei jokių pagalbos priemonių o šaliais upelis buvo beveik išdžiūvęs. Nebuvo būdo nei kaip ligonį parsivežti į misijas. Teko jį slaugyti palatinėje, vieną šalia laukinių. Vėliau ligonį pamėgdėme laivėlin. Gavau indėną, kuris jį su laivėliu stūmė išselektu upeliu, kur jau irkluočius nebėbuvo imanoma, o aš jo laivą raftą, kol pasiekėme stotelę, džunglėms atsistumdami apie

Lietuvaitė pas Bolivijos indėnus

Kun. Bendoraitis laivas - ligoninė

Kun. Bendoraitis indėnų tarpe

Trečiosios JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės programos vadovė Jadvyga Matulaitienė šventės išlaidėse Chicago amfiteatre. Nuotr. V. Norikio

40 kilometrų. Tik pasiekę traukinį jau galėjome žmoniškai atvažiuoti į misijų stotį, kur visi buvo susirūpinę mūsų likimu. Jodama buvau nukritusi nuo arklio, bet nesusilaužiau nei kojų, nei rankų. Kai grįžusi vyškupui papasakojau savo nuotykius, jis pasakė: "Dabar esi pakrikštyta ir gali pasilikti čia"... Sekančią dieną turėjau gulti į lovą su 40 laipsnių karščio. Buvau susirgusi maliarija. Penkias dienas klejojau baisiame karšty. Bet didžiausias pavojus vis tiek buvo tada, kai buvau pasilikusi džunglėse tarp indėnų, kurie buvo laukiniai ir galėjo suvalgyti ir mane, o gal net ir ištraukę mirusį iš duobės, jei kun. Bendoraitis būtų užmerkęs akis. Maž parodė duobę, kur buvo iš vakaro palaidoti indėnai jų šeimos nariai, o iš nakties duobė jau buvo tuščia — išbadėję indėnai atkasę juos suvalgė.

Dabar jau geriau, nes misionieriai jiems duoda valgyti, moko auginti javus. Jiems misionieriai nupirko karvių, kiaulių, mokydami jas auginti, bet ne labai visa tai sekasi.

— Ką ten patys indėnai valgo?
— Kai džunglėse — valgo, ką randa; medžioja ar žvejoja.

— Ar iš šios turtingos Amerikos vėl grįšite pas laukinius?

— Kai sustiprėsiu, jei Dievas norės, jeigu nieks neatsitiks, vėl grįšiu. Jeigu jau esu atidavusi tam reikalui tiek savo gyvenimo, reikia ištęsti iki galo. Geriau mirti kovojant, kaip ant patalo.

— Koks bus jūsų adresas misijoje ir kuo lietuviai jums galėtų padėti?

— Mano adresas nuo spalio mėnesio bus: Sister Maria Xavier, Centro Médico - Social, Guajara - Mirim, Rondonia, Brasília, S. A. Svarbiausia mums visai ir pinigai. Žmonės valstų ne tik prašo, o maldauja. Kiti plaukia upėmis savaite, dvi savaitės, kad tik gautų kokių vaistų. Amerika toks turtingas kraštas, galėtų maloniai pažiūrėti į nuskurdusius žmones, kuriems trūksta gyvenime reikalingiausių dalykų.

— Mano adresas nuo spalio mėnesio bus: Sister Maria Xavier, Centro Médico - Social, Guajara - Mirim, Rondonia, Brasília, S. A. Svarbiausia mums visai ir pinigai. Žmonės valstų ne tik prašo, o maldauja. Kiti plaukia upėmis savaite, dvi savaitės, kad tik gautų kokių vaistų. Amerika toks turtingas kraštas, galėtų maloniai pažiūrėti į nuskurdusius žmones, kuriems trūksta gyvenime reikalingiausių dalykų.

— Ką ten patys indėnai valgo?
— Kai džunglėse — valgo, ką randa; medžioja ar žvejoja.

— Ar esate nedrąsi ir varžotės, kai bendraujate su kitais, kai svečiuojatės? Ar mėginate tai užmas kuoti tokiu būdu, kuris kitiems yra neprimtinis, net nemalonus? Patikrinkite save, gal teisybė, kad jūs:

— Kalbate per daug, neduodama kitam įsiterpti nė mažiausiu žodeliu.

— Juokiatės garsiai, išgirdus paprasčiausius anekdotus, kurie net nėra juokingi.

— Nuolat taisot savo suknelę ar plaukus

— Užmirštate pavardes žmonių, tik ką sutiktų.

— Nervingai žaidiate peiliu ar šakute prie stalo.

— Duodate klausimus, bet ne kreipiate jokio dėmesio į atsakymus.

— Kritikuojate kitus, esančius tame pačiame kambary (ar ir ne sančius).

— Pataikaujate ir gariat kitus taip perdėtai, kad jie patys supranta ir žino, jog tai tik saldžialiežuovavimas.

— Lakstote nuo vienos grupės prie kitos garsiai pasveikinti draugų.

— Paimate vienu stikleliu per daug savo ūpui pakelti?

Alvyda Sidabrienė

BRANGI VIEŠNIA V SKAUTŲ TAUTINĖJE STOVYKLOJE

Tarp daugelio svečių ir viešnių, buv. ir esamų skautų vadovų ir vadovių, į penktąją Tautinę stovyklą Rakas Camp, Custer, Mich., yra atvykusi iš Conn. valstijos buvusi nepriklausomos Lietuvos Skautų seserijos vadė — vyriausia skautininkė v. s. dr. Ksavera Žilinskienė.

Šia proga malonu bent trumpai supažindinti jaunąją karią su ta miela ir nepaprastai nuosirdžia buvusią vyriausią skautininkę, kuri ir dabar savo širdimi yra kartu su mumis, kartu su Lūdi dėl mūsų veiklos nesėkmių, džiaugiasi ir žavisi Skautų sąjungos, ypač Skautų seserijos augimu ir bujojimu.

Ksavera Žilinskienė gimė Amerikoje, Brooklyne, N. Y. Vaikystėje, grįžusi į Lietuvą mok'si Panevėžio Marijos progimnazijoje. Panevėžio Mokytojų seminarijoje įsigijo mokytojos teises ir dirbo Panevėžio "Saulės" ir Sidabravo mokyklose. 1926 m. baigė Lietuvos universiteto Medicinos fakulteto Odontologijos skyrį. Vertėsi dantų gydytojos praktika Karūne.

Priklausė Lietuvos moteriškosios globos draugijai, kurios tikslas buvo na'laičių globa. Tos draugijos valdyboje išbuvo 12 metų. Priklausė Lietuvos moterų tarybai ir buvo Moterų tarybos sektybos pirmininke.

Šeorganizavo Lietuvos dantų gydytojų draugiją ir buvo jos pirmininke. 1935 m. įsijungė į skautiškąją sąjungą ir vadovavo Lietuvos skautų seserijai.

Atstovavo Skautų seserijų tarptautiniuose suvažiavimuose, 1936 m. Svedijoje, Stockholm, ir 1938 m. Šveicarijoje, Adelodene. Jos vadovavimo metu įvyko 1938 m. II-oji Tautinė stovykla Pažaislyje.

Lietuvą okupavus ir Skautų sąjungą uždarius, K. Žilinskienė, kaip ir daugelis kitų, atsikėmė Vokietijoje. Karo sūkuriams praėjus, ruošdamasi išvykti į JAV, Stuttgarte susa'kė buvusias artimesnes bendradarbes, prašydama tęsti skautiškąjį darbą ir išsirinkti jos vietoje naują vyriausią vadovę. Dr. K. Žilinskienė, vykdamas Tau inę stovyklą, keliom dienom buvo sustojęs Chicagoje, lankėsi liet. kultūrinuose židinuose ir Tau inų šokių šventėse, kuria buvo labai sužavėta. Pasielkama telef. OL 2-7060.

O. Z.

Buv. vyriausia skautininkė v. s. K. Žilinskienė.

KAVOS ISTORIJA

Kaip pasakoja legenda, viskas prasidėjo 575 m. po Kristaus gimimo, kai Kaldi, arabų piemens, ganimos ožkos atrado kavą. Vieną dieną, didžiai nustebęs, Kaldi pastebėjo, kad jo ožkos šoko pietu ir netvėrė savo kailį, kai grybžtelėdamos prisiragavo uogų nuo kavos medžio. Būdamas gana smalsokas, Kaldi pamėgino tas uogas užplikyti — ir jis atrado gaivinantį gėrimą. Tokiu būdu prasidėjo pirmoji "Kaffee Klatsch".

Kaldžio draugai arabai suėjo paragauti naujo gėrimo, pamėgo jį ir pavadino Kahwah. Greitai Kaldžio paslaptis išlindo iš maišo, o to gėrimo naudojimas paplito sparčiai visoje Arabijoje.

Nėra kavos — neturi nei žmonos

Iš Arabijos kavos vartojimas persimetė į Turkiją, kur ji ypač išpopuliarėjo. Ji pasidarė taip būtina turkų gyvenime, kad turkui nepajėgiant pristatyti kavos savo žmonai, situacija buvo pakankama priežastis jų skyryboms.

Karaliaus įsakymu kavos sėklos į P. Ameriką

1723 m. Prancūzijos karalius Liudvikas XIV įsakė kap. Mathieu De Clieu pervežti kavos grūdus per Atlantą į Martinikę salą. Iš čia kava surado kelią į Pietų Ameriką, kuri šiandien pagamina gerokai didesnę pusę viso pasaulio kavos atsargų. Vien tik JAV-ės suvartoja daugiau dviejų trečdalių Pietų Amerikos metinio kavos derliaus.

Linksma padauža ar nusimines angeliukas?

Vaikas niekad negali būti per geras! Vaikas gali taip smarkiai stengtis būti geru, įsitemti suaugusiam, kad jis tiesiog normaliai neišsivysto. Vaikas, kuris yra visada tvarkingas bei švarus, paklusnus bei labai mandagus, kad tik įtikytų savo motinai, gali labai lengvai netekti normalių, sveikų patyrimų, kurį kiekvienas vaikas turi patirti savo augime. Daug geriau yra turėti sveiką, linksnų, išdykusį mažą padaužą, kuris nuolat pakliūna į įvairias "bėdas", negu išauginti nelaimingą, prislėgtą, pilną "nervų punda" mažą "angeliuką", išdės tį savo teoriją vienas garsus amerikiečių psichologas.

Ar moterims reikia daugiau miego, kaip vyrams?

Moterims paprastai reikia daugiau miego, kaip vyrams. Ne visiems žmonėms pakanka vieno valandų skaičiaus miegui. 2 proc. asmenų užtenka 5 valandų miego per naktį; kiti du iš kiekvieno 100 turi turėti dešimties valandų ar daugiau miego. Kodėl moterims reikia daugiau miego, kaip vyrams, niekas tikrai nežino. Viena galimybė yra, kad moterims linkusios ilgiau gyventi kaip vyrai. Ir tai sprendžiama kaip tik iš to, kad jos per eilę metų turėjo kur kas daugiau poilsio — miego, negu vyrai.

Tas išbadėjęs indėnų kūdikis laukia mūsų pagalbos.

Emilija Šakėnaitė su vienos kilties vadu